

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

**Potenciál Cestovního Ruchu Zámku
Červená Lhota**

bakalářská práce

Autor práce: Pavlína Zemanová

Vedoucí práce: RNDr. PaedDr. Jaromír Rux, CSc.

Jihlava 2019



Vysoká škola
polytechnická
Jihlava



ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Pavčina Zemanová
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Potenciál Cestovního Ruchu Zámku Červená Lhota
Cíl práce:	Provést analýzu současné situace a navrhnout opatření ke zvýšení návštěvnosti

RNDr. PaedDr. Jaromír Rux, CSc.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Abstrakt

Pavčina Zemanová: Potenciál Cestovního Ruchu Zámku Červená Lhota. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra Cestovního ruchu. Vedoucí práce: RNDr. PaedDr. Jaromír Rux, CSc.: Jihlava 2019. 61 stran.

Tato bakalářská práce se zabývá výzkumem potenciálu cestovního ruchu zámku Červená Lhota. Teoretická část definuje základní pojmy cestovního ruchu, jeho druhy a zaměřuje se na kulturní cestovní ruch. Dále teoretická část obsahuje vymezení pojmu potenciál cestovního ruchu, popis zámku a analyzuje návštěvnost.

Praktická část se věnuje průzkumu současného stavu cestovního ruchu na zámku, zahrnuje rozbor primárního, sekundárního a terciálního potenciálu nabídky. Závěrečná část práce obsahuje doporučení pro rozvoj cestovního ruchu na zámku Červená Lhota.

Klíčová slova

Kulturní cestovní ruch; Zámek Červená Lhota; Návštěvnost; Potenciál; Rozvoj.

Abstract

Pavλίna Zemanová: Tourism Potential of the Chateau Červená Lhota. Bachelor Thesis. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Department of Tourism. Thesis Supervisor: RNDr. PaedDr. Jaromír Rux, CSc.: Jihlava 2019. 61 pages.

This bachelor thesis is in regards to research on the tourism potential of the Chateau Červená Lhota. The theoretical section defines the overall concept of tourism, tourism categories, and particularly cultural tourism. Furthermore, this section builds towards a determination of the tourism potential, a description of the castle and an analysis of visitation.

The practical section is dedicated to the analysis of the current state of tourism at the castle and includes a breakdown of the primary, secondary, and tertiary potentials of the offer. The conclusion of this thesis concerns a recommendation for the development of tourism at Chateau Červená Lhota.

Keywords

Cultural Tourism; Chateau Červená Lhota; Visitation; Potential; Development.

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 14. dubna 2019

.....

Podpis studentky

Poděkování

Ráda bych poděkovala RNDr. PaedDr. Jaromíru Ruxovi, CSc. za jeho čas, odborné rady a doporučení, která mi věnoval při psaní bakalářské práce. Také chci poděkovat všem respondentům, jenž byli ochotni účastnit se řízených rozhovorů a poskytnou mi cenné informace.

Obsah

1	Úvod.....	13
1.1	Motivace.....	14
1.2	Cíl práce	14
2	Metodika	15
	Teoretická část	16
3	Cestovní ruch	16
3.1	Definice pojmu cestovní ruch	16
3.2	Druhy cestovního ruchu	17
4	Kulturní cestovní ruch	18
4.1	Kulturní památky	19
4.2	Ochrana kulturních památek v ČR.....	19
5	Potenciál cestovního ruchu	20
5.1	Primární potenciál	20
5.2	Sekundární potenciál.....	21
5.3	Terciální potenciál.....	21
5.4	Hodnocení potenciálu.....	22
6	Zámek Červená Lhota.....	23
6.1	Historický a architektonický vývoj zámku	24
6.2	Rod Schönburg-Hartenstein	25
6.3	Pověst o Červené Lhotě	26
6.4	Červená Lhota inspirací literatury.....	27
6.5	Pohádková Lhota.....	27
7	Návštěvnost zámku	29
7.1	Statistika návštěvnosti.....	29
7.2	Struktura návštěvnosti.....	32

Praktická část	33
8 Řízený rozhovor.....	33
9 Primární potenciál zámku	35
9.1 Stálé prohlídkové trasy	36
9.1.1 Historické interiéry prvního patra	36
9.1.2 Podkroví.....	38
9.1.3 Sklepení	40
9.1.4 Aktivita pro děti během stálých prohlídkových tras.....	41
9.2 Edukační programy na objednání.....	41
9.2.1 Malování vzhůru nohama	41
9.2.2 Mluvicí věci	42
9.3 Nepravidelně konané prohlídky	43
9.3.1 Řetězové provázení.....	43
9.3.2 Velký pátek na Červené Lhotě.....	44
9.4 Vzácné expozice.....	44
9.5 Zámecké divadlo	45
9.6 Aktuální dění na zámku	45
10 Sekundární potenciál zámku	47
10.1 Dopravní dostupnost.....	47
10.2 Stravování.....	48
10.3 Ubytování	49
10.4 Dopravní infrastruktura	49
10.4.1 Cyklotrasy	49
10.4.2 Turistické stezky	50
10.4.3 Půjčovna lodiček.....	50
10.4.4 Prodejna suvenýrů.....	50
11 Terciální potenciál zámku.....	51

11.1	Spolupráce	51
11.1.1	Klíč k památkám	52
11.1.2	Fakultativní zámek Karlovy Univerzity	52
11.2	Propagace	52
11.3	Financování	53
12	Diskuze	54
13	Doporučení ke zvýšení návštěvnosti.....	55
13.1	Návrh nové expozice	55
Závěr		57
Seznam použité literatury		58
Seznam příloh		61

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Zámek Červená Lhota (8)	23
Obrázek 2 - Interiér zámku při natáčení Zlatovlásky (8).....	28
Obrázek 3 – Vývoj návštěvnosti v letech 2005–2017 (vlastní zpracování)	30
Obrázek 4 – Vývoj návštěvnosti zámků Jindřichohradecka (vlastní zpracování)	31
Obrázek 5 – Historické interiéry prvního patra (8).....	37
Obrázek 6 – Podkroví (8).....	39
Obrázek 7 – Sklepení (8)	40
Obrázek 8 – Odbahňování Zámeckého rybníku (vlastní fotografie)	46
Obrázek 9 – Poloha Červené Lhoty na mapě (12).....	48
Obrázek 10 – Prospekt Zámecké Galerie (vlastní fotografie i zpracování).....	56

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Sekundární nabídka	21
Tabulka 2 – Hodnocení potenciálu kulturních památek v krajích ČR.....	22
Tabulka 3 – Informační údaje o zámku	23
Tabulka 4 – Vývoj návštěvnosti v letech 2005-2017	29
Tabulka 5 – Návštěvnost zámků v Jihočeském kraji.....	31
Tabulka 6 – Otevírací doba – Historické interiéry prvního patra	37
Tabulka 7 – Vstupné – Historické interiéry prvního patra	38
Tabulka 8 – Otevírací doba – Podkroví	39
Tabulka 9 – Vstupné – Podkroví	39
Tabulka 10 – Otevírací doba – Sklepení.....	40
Tabulka 11 – Vstupné – Sklepení	41

Seznam použitých zkratek

CR	Cestovní ruch
KCR	Kulturní cestovní ruch
NPÚ	Národní památkový ústav
UNWTO	Světová organizace cestovního ruchu
NKP	Národní kulturní památka
ZŠ	Základní škola
ČR	Česká republika
MPR	Městská památková rezervace
MPZ	Městská památková zóna
VPR	Vesnická památková rezervace
VPZ	Vesnická památková zóna
SMVS	Správa majetku ve vlastnictví státu

1 Úvod

Cestovní ruch byl ve svých počátcích výsadou pouze pro vysoké vrstvy společnosti. Cestování bylo nákladné a bez dnešních dopravních vymožeností také často nepohodlné a časově náročné. Díky zvyšující se životní úrovni, zvětšujícímu se množství finančních prostředků a volného časového fondu, je cestovní ruch v dnešní době již běžnou a jen těžko odmyslitelnou součástí života.

Rozvoj CR znamená ekonomický přínos pro společnost. Toto odvětví patří mezi významné součásti národního i celosvětového trhu. V České republice je CR také významným faktorem pro regionální rozvoj a udržování kulturních památek.

Vedle faktu, že je CR důležitou součástí ekonomiky, je také významný pro současnou společnost. Pro turisty má přínosy ve formě odpočinku, rekreace, poznávání nových zemí, regionů a kultur i pro celkový fyzický a duševní odpočinek. Pro obyvatele v destinaci je přínosem v rozvoji místní infrastruktury, zlepšování a rozšiřování nabídky služeb, příliv financí do regionu a v neposlední řadě ve vzniku pracovních příležitostí.

Jednou z oblíbených forem cestovního ruchu je kulturní cestovní ruch. Motivem pro cestu je v tomto případě potřeba návštěvníka uspokojit své touhy po poznání kulturně-historických památek či účast na kulturních akcích. Má významnou výchovně-vzdělávací funkci a přispívá k rozšíření kulturních a společenských obzorů.

Historické památky jsou důležitou součástí národního kulturního dědictví a zároveň klíčovou atraktivitou pro rozvoj KCR. V ČR jsou NKP jednou z nejnavštěvovanějších typů kulturní destinace, čímž sehrávají důležitou roli v rozvoji cestovního ruchu v regionech. Většina odborníků se domnívá, že nejlepší ochrana kulturních památek je jejich využívání. To musí být ovšem v souladu se způsobem, který odpovídá jejich hodnotám, původní funkci a s důrazem na trvale udržitelné využívání.

Tato bakalářská práce se zabývá potenciálem cestovního ruchu zámku Červená Lhota. Zámek se nachází v jednom z nejnavštěvovanějších krajů s vysoce atraktivní nabídkou v oblasti kulturních památek i přírodního prostředí. Zámek sám je jednou z nejvyhledávanějších zdejších pamětihodností.

V práci bude provedena analýza návštěvnosti zámku a současného potenciálu. Ke zjištění těchto informací povede vlastní terénní šetření doplněné informacemi zjištěnými

v řízených rozhovorech se zaměstnanci zámku a pracovníky turistických informačních center v okolí. Na základě rozboru současného stavu návštěvnosti a nabídky bude stanoven návrh možného rozvoje, který by vedl ke zvýšení návštěvnosti zámku.

1.1 Motivace

Motivací ke zvolení daného tématu byl můj zájem o kulturního dědictví, historické památky a o danou problematiku celkově. Konkrétní zámek jsem si vybrala, neboť s ním mám osobní zkušenosti. Během mého studia na střední škole jsem na zámku Červená Lhota měla možnost pracovat jako průvodkyně.

Doufám, že má práce bude přínosem, neboť bude zkoumána nabídka zámku z různých úhlů pohledu. Jak zaměstnanců zámku, tak osob zainteresovaných v CR v okolních městech. Tato práce tedy může posloužit jako podklad dalšího výzkumu pro zvýšení potenciálu CR.

1.2 Cíl práce

Hlavním cílem práce je za pomoci terénního šetření a řízených rozhovorů provést analýzu potenciálu cestovního ruchu zámku Červená Lhota a na základě zjištěných faktů o současném stavu nabídky navrhnout doporučení pro zvýšení návštěvnosti, pokud dojdeme ke zjištění, že je zvyšování návštěvnosti pro zámek přínosné.

Dílčím cílem bakalářské práce je zjištění stavu návštěvnosti v minulých a současných letech, provést rozbor statistiky návštěvnosti z hlediska vyčíslení návštěvníků, struktury návštěvnosti a rozvržení v jednotlivých letech a obdobích.

2 Metodika

V analytické části práce jsou čerpána data z primárních i sekundárních zdrojů. Před samotným zpracováním bakalářské práce byly shromažďovány a studovány informace z knih, odborných publikací, propagačních materiálů i webových zdrojů. Především se jednalo o odbornou literaturu o cestovním ruchu, kulturním cestovním ruchu a potenciálu nabídky destinace cestovního ruchu. Během této analýzy byla využita literatura česká a také cizojazyčná, která nabízí více zdrojů a rozsáhlejší množství informací o této problematice. Zpracování informací o zámku předcházelo také sběr informací z rozhovorů se zaměstnanci zámku.

V praktické části práce byly informace o potenciálu nabídky zámku zjišťovány na základě vlastního terénního šetření, při kterém byla zkoumána nabídka zámku, jeho dostupnost a zdejší infrastruktura služeb. Terénní šetření probíhalo na zámku Červená Lhota a v přilehlém okolí. Během tohoto šetření byl zjišťován a analyzován potenciál nabídky CR zámku, zejména pak primární a sekundární potenciál.

Jako hlavní výzkumná metoda pro zjištění potenciálu nabídky byla užita metoda řízených rozhovorů se zaměstnanci zámku a turistickými informačními centry v okolních městech. Informační centra byla vybrána dle kritéria vzdálenosti od zámku, bez ohledu na to, do jakého regionu či destinační oblasti se řadí. Během řízených rozhovorů byla zkoumána také možnost pro rozvoj služeb, rozšíření nabídky a zvyšování návštěvnosti.

Teoretická část

3 Cestovní ruch

Cestovní ruch je významným společensko-ekonomickým fenoménem jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Představuje každoročně největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáním a naplněním snů z příjemně strávené dovolené. Je součástí spotřeby a způsobu života obyvatel především ekonomicky vyspělých zemí. (Hesková, 2006, s. 9)

Jako vědní disciplínu můžeme datovat cestovní ruch do začátku 20. století, kdy vznikly první vědecké práce zkoumající vztahy a souvislosti vyvolané cestovním ruchem. (Holešinská, 2012, s. 14)

3.1 Definice pojmu cestovní ruch

Pokusů přesně vymezit a definovat cestovní ruch bylo učiněno mnoho, ale označit jednoznačnou definici je velmi obtížné. Proto se v odborné literatuře vyskytují různá a odlišná vysvětlení tohoto jevu. První definici vytvořili profesori Hunziker a Krapf ve 40. letech 20. století, kteří v bádání udělali zlom. CR označili za soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, pokud cílem není trvalý pobyt nebo výdělečná činnost. Na tuto definici navázal C. Kašpar se svou definicí, kde popisuje CR jako souhrn vztahů a jevů vyplývajících z cestování anebo pobytu osob, kde místo pobytu není hlavním ani trvalým místem pobytu ani zaměstnáním. (Hesková, 2006, s. 10–12)

Dle Světové organizace cestovního ruchu UNWTO cestovní ruch zahrnuje činnosti osob cestujících do míst či přebývajících v místech, které se nachází mimo jejich obvyklé prostředí na dobu kratší než jeden rok, za účelem dovolené, pracovních závazků či z jiných důvodů. (Goeldner, Ritchie, 2014, s. 6)

Cestovním ruchem se rozumí soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního využití, lázeňského léčení a pracovních cest. (Orieška, 1999, s. 5)

Goeldner a Ritchie (2014, s. 4-5) při snaze definovat cestovní ruch zohledňují různé pohledy dle typu účastníka na cestovním ruchu. Rozlišují pohled turistů, firmy nabízející

služby, politické sféry hostitelských zemí či oblastí a obyvatelstva navštívené destinace. Jejich definice tedy propojuje všechny tyto pohledy a vysvětluje cestovní ruch jako *„komplexní společenský jev, souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesu budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvoje a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejnosprávních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity.“*

3.2 Druhy cestovního ruchu

Většina odborné literatury nejčastěji uvádí členění cestovního ruchu na formy a druhy. Formy zohledňují především hledisko motivu účasti osob na cestovním ruchu a druhy berou v potaz způsob jeho realizace. V praxi se však toto členění často prolíná a ani u odborníků neexistuje jednotnost a shoda v tom, co je druhem a co formou. (Drobná, Morávková, 2004, s. 16)

Foret a Foretová (2001, s. 17-18) považují za základní klasifikaci cestovního ruchu členění podle účelu, tedy motivu či cíle cesty. Rozdělují jej na cestovní ruch rekreační, kulturně-poznávací, náboženský, vzdělávací, společenský, zdravotní, sportovní, poznávání přírody, dobrodružný, profesní, politický, nákupní a specifický.

Dle zaměření aktivit CR rozlišuje Čertík (2001, s. 18-19) formy CR, při čemž zdůrazňuje určité prvky (věk účastníka, záliby, motivaci apod.), ze kterých vychází motivace k uspokojování konkrétních potřeb. Ve své publikaci uvádí následující formy CR: rekreační, kulturně-poznávací, lázeňsko-léčebnou, sportovně-rekreační, seniorskou, mládežnickou, venkovskou, formu CR spojenou s profesními motivy a další formy (například náboženskou, loveckou, dobrodružnou, nákupní, průmyslovou a jiné).

UNWTO rozlišuje formy CR především pro statistické účely na následující členění CR:

- Osobní – rekreační, kulturně poznávací a sportovně orientovaný, návštěva příbuzných, vzdělávání a školení, zdravotní, náboženský, nákupní a tranzitní.
- Obchodní a profesní – pracovní setkání, motivační pobyty, kongresy a konference, výstavy, veletrhy a uspořádané akce. (Palatková, Zichová 2011, s. 24-26)

4 Kulturní cestovní ruch

Kulturní cestovní ruch je v hlavní řadě zážitkovou aktivitou motivovanou poznáváním tradice, kultury a jedinečného charakteru navštíveného místa. Je zaměřený zejména na poznávání kulturně-historických památek, kulturních akcí či kulturní krajiny. Mezi kulturně-historické památky patří například hrady, zámky, lidová architektura či kulturní zařízení. Za kulturní akce považujeme divadelní představení, festivaly a folklórní akce. Díky této formě cestování se lidé zábavnou formou vzdělávají a rozšiřují si své obzory. (1)

Jedná se o jednu z nejstarších forem cestování. Lidé cestovali za poznáním cizích kultur již v dávných dobách. Jako příkladní kulturní cestovatelé jsou známí starověcí Římané, kteří podnikali poznávací cesty do Řecka a Egypta a čínští učenci vydávající se na cesty do přírodních krajin. Samostatnou formou je však vnímán teprve od 70. let 20. století. Zpočátku se v rámci KCR uvažovalo pouze o malé hrstce turistů z řad vzdělanějších a bohatších lidí. Podle mnohých výzkumů se v současné době za turistu vyhledávajícího kulturní vyžití považuje 35–80 % z mezinárodních turistů. (Du Cros, McKercher, 2015, s. 4)

Často užívaným vysvětlením pojmu KCR je definice dle National Trust of Historic Preservation: „*Cestování za kulturou a poznáním historie je takové cestování, které si klade za cíl seznámit se s místy a aktivitami, jež autenticky reprezentují události a osoby z časů minulých i současných.*“ (Goeldner, Ritchie, 2014, s. 241)

Dle Boninka je nutné při sestavování definice brát v potaz dva různé přístupy, a to přístup k lokalitě a místu a procesní přístup. První přístup je založený na identifikování základu produktu. Zaměřuje se na typy atrakcí navštěvovaných turisty a druhy kulturních akcí v dané lokalitě. Tento přístup je známý také jako technický a jeho hlavní zaměření je na kvantitativní výzkum, identifikování počtu návštěvníků a statistická data. Procesní přístup naopak zkoumá postoje a názory turistů a snaží se zjistit a popsat motivy spojené s kulturním cestovním ruchem. (Ivanovic, 2008, s. 76)

Na základě těchto dvou přístupů stanovila UNWTO dvě definice pro kulturní cestovní ruch, obecně známé jako úzká a široká definice. Úzká definice je vyjádřena jako: „*pohyb osob především z kulturních důvodů: jako jsou studijní cesta, umělecké představení, kulturní zájezd, cestování na festival a další akce, návštěva památek a sídel, cesta za*

poznáváním přírody, folklórem, uměním či poutěmi.“ Široká definice popisuje kulturní cestovní ruch následovně: „*veškerý pohyb osob... protože uspokojuje lidskou potřebu rozmanitosti, inklinuje ke zvyšování kulturní úrovně jednotlivce a k vytváření nových znalostí, zkušeností a setkání.*“ (Ivanovic, 2008, s. 77)

KCR je ve skutečnosti složité striktně definovat a oddělit od jiných forem CR. Minimálně je třeba připustit, že jakákoliv cesta je určitou formou kulturní turistiky, neboť během ní dochází k poznávání cizí kultury, zvyků a způsobu života. (Kesner, 2005, s. 59)

4.1 Kulturní památky

Kulturní památky jsou významnou součástí kulturního bohatství národa, jsou dokladem historického vývoje a způsobu života společnosti. Kulturní památky vyjadřují tvůrčí schopnost lidí v nejrůznějších oborech. Mají historickou, uměleckou, vědeckou i technickou hodnotu a mohou mít přímý vztah k historickým událostem či významným osobnostem. Pro všechny tyto materiální i duchovní hodnoty je potřeba přistupovat k památkám s respektem a dbát o jejich ochranu. (2)

Kulturní bohatství zastoupené památkami, kulturními tradicemi či muzejními sbírkami patří mezi významné prvky, které jsou základním předpokladem pro rozvoj KCR v České republice. (1)

4.2 Ochrana kulturních památek v ČR

Primárním zákonem řídícím ochranu památek v ČR je zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Dle tohoto zákona vyhláší vláda ČR nařízením ty nejvýznamnější kulturní památky za NKP a stanoví podmínky jejich ochrany. Návrh na vyhlášení připravuje Ministerstvo kultury ve spolupráci s NPÚ. (3)

NKP jsou zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek, ve kterém jich je v současné době přes 300. Roku 2001 byl za NKP vyhlášen také zámek Červená Lhota se Zámeckým rybníkem, parkem a některými hospodářskými budovami. (4)

5 Potenciál cestovního ruchu

Slovo potenciál je odvozeno z latinského slova potencia a jeho význam může být přeložen jako možnost či jako síla a schopnost. Pod termínem potenciál CR si tedy můžeme představit sílu přitahující návštěvníky do cílové destinace, nebo schopnost poskytovat komplexní služby a tím přilákat návštěvníky. (5)

Ústav územního plánování České republiky vymezuje potenciál CR jako souhrn územních podmínek a předpokladů, které vytvářejí složitý multidisciplinární systém. Do tohoto systému vstupují prvky přírodního prostředí, kulturně-historické dědictví a také projevy současné činnosti lidské společnosti. (6)

Zelenka a Pásková (2012, s. 433) definují potenciál CR jako souhrnnou hodnotu všech předpokladů CR oceněných na základě bodovací škály, sníženou o záporné hodnoty negativních faktorů, kterými jsou zejména špatný stav životního prostředí, živelné katastrofy v daném území, kriminalita, nestabilní politická situace, výskyt nakažlivých chorob či epidemie.

Potenciál CR úzce souvisí s nabídkou. Ta je představována souhrnem atraktivit, služeb a hmotných statků, které jsou k dispozici účastníkům cestovního ruchu. Nabídka má dvě podstatné části. Těmi jsou atraktivita cílového místa a jeho vybavenost. Atraktivita cílového místa, nazývaná též primární potenciál, zahrnuje atraktivity přírodní, kulturně-historické, organizované a společenské. Sekundární potenciál představuje vybavenost cílové destinace. Můžeme jej dělit na infrastrukturu a suprastrukturu. (Zelenka, Pásková, 2012, s. 441 a s. 512)

Dle některých autorů je potenciál cestovního ruchu dělen do tří skupin na primární, sekundární a terciální potenciál, přičemž terciální zahrnuje způsob řízení destinace a kulturní akce konané v daném území. (Palatková, 2011)

5.1 Primární potenciál

Primární potenciál představuje základní složky produktu destinace, a to přírodní, kulturně-historický a kulturně-společenský potenciál. Přírodní prostředí, představující soubor podmínek geomorfologického, klimatického a biologického potenciálu, je významným motivačním faktorem pro účastníky CR. Kulturně-historický potenciál destinace tvoří uměle vytvořené složky produktu. Jedná se o atraktivity, které svou

hodnotou přitahují určitý okruh návštěvníků. Mezi složky kulturně-historického potenciálu patří hrady, zámky, muzea, skanzeny, sakrální i světské památky, lidová architektura, městské památkové rezervace i zábavní parky. Kulturně-společenské atraktivita zahrnují kulturní, sportovní a společenské akce (folklórní a hudební festivaly, náboženské poutě, výstavy, veletrhy a jiné). (Kirařová, 2003, s. 40-42)

5.2 Sekundární potenciál

Sekundární potenciál představuje prostředky, jimiž se zabezpečuje účast na CR a vytvářejí podmínky pro užívání primárního potenciálu. Pokud by v destinaci chyběla dostatečná sekundární nabídka, nebude mít destinace dostatek návštěvníků i přes bohatou primární nabídku. Nedostatečný sekundární potenciál ovlivňuje především dlouhodobé pobyty. Sekundární potenciál tvoří suprastruktura, infrastruktura a všeobecná infrastruktura. (Kirařová, 2003, s. 42-45).

Tabulka 1 – Sekundární nabídka

Složky nabídky	Charakteristika
Suprastruktura CR	• ubytovací zařízení • pohostinské zařízení
Infrastruktura CR	• cestovní kanceláře/agentury • turistická informační centra, směnárny • kongresové haly a centra, herny, kasína • hraniční průchody, celnice
Všeobecná infrastruktura	• místní infrastruktura (obchodní dům) • dopravní infrastruktura (taxi služba, parkoviště atd.) • zdravotnická infrastruktura (nemocnice, lékárna) • policie a záchranná služba • ostatní infrastruktura (pošta, banka, pojišťovna) • sportovně-rekreační zařízení a aktivity • dopravní zařízení (MHD, autobusová, železniční, vodní, letecká doprava)

Zdroj: (Linderová, 2013, s. 54)

5.3 Terciální potenciál

Pojem terciální potenciál představuje způsob řízení destinace, který spočívá v organizaci, řízení a propagaci lokality. Pod tímto je zastoupena například státní správa, organizace destinačního managementu, sdružení obcí, občanská a jiná sdružení. Tyto instituce

vnímají CR jako nástroj regionálního rozvoje a snaží se vytvářet a rozvíjet efektivní vazby mezi členy těchto organizací a sdružení. (Palatková, 2011, str. 17-20)

5.4 Hodnocení potenciálu

Hodnocení potenciálu CR je složitý jev, kterým se zabývalo mnoho autorů, jejichž názory i přístupy se různí. Složitost celého procesu hodnocení vychází především z faktu, že na vnímání služeb cestovního ruchu se podílí řada nehmotných prvků, kdy různé skupiny návštěvníků hodnotí potenciál rozdílně. Výsledky hodnocení jsou uplatňovány při tvorbě produktů, nebo mohou být využity odbory územního plánování při zpracování nové územně plánovací dokumentace a podkladů pro obce, regiony a kraje. (Linderová, 2013, s. 58)

Výpočtem potenciálu kulturních památek se zabývali také akademičtí pracovníci z katedry cestovního ruchu Vysoké školy polytechnické Jihlava. Cílem jejich metody je objektivní porovnání velikosti potenciálu antropogenní sféry krajů ČR či jiných územních jednotek. Metoda se zaměřuje na objekty zapsané v ústředních seznamech památek, tedy seznamu památek světového dědictví UNESCO, seznamů MPR, VPR, MPZ, VPZ a NKP. Tato metoda je založena na matematickém výpočtu koeficientu pro každý typ památky a následnému stanovení potenciálu kulturních památek pro jednotlivé kraje. Dle tohoto hodnocení byl vypočítán jako nejlépe hodnocený kraj s nejvyšším potenciálem Jihočeský kraj.¹ (7) V tabulce 2 jsou pro srovnání zobrazeny tři nejvýše hodnocené kraje.

Tabulka 2 – Hodnocení potenciálu kulturních památek v krajích ČR

	UNESCO	MPR	MPZ	VPR	VPZ	NKP	Velikost potenciálu
Jihočeský kraj	2	7	25	16	55	38	936,7056
Středočeský kraj	1	2	34	10	26	29	562,0692
kraj Vysočina	3	3	22	3	5	16	469,2683

Zdroj: (7), vlastní úprava

¹ Hodnoceno bylo pouze 13 krajů, nebyla zohledněna Praha.

6 Zámek Červená Lhota

Zámek Červená Lhota je renesanční zámek nacházející se v Jihočeském kraji na severu okresu Jindřichův Hradec. Správu zámku zajišťuje Národní památkový ústav. Zámek je zapsán v Ústředním seznamu památek jako NKP. Červená Lhota je známá především pro svůj charakteristický romantický půvab, který je jí dán díky výjimečné dispozici. Stavba typická svou červenou barvou vystavěná na ostrůvku uprostřed rybníka, v němž se zrcadlí její odraz.



Obrázek 1 – Zámek Červená Lhota (8)

Tabulka 3 – Informační údaje o zámku

ADRESA
Státní zámek Červená Lhota
Červená Lhota 1
378 21 Kardašova Řečice
TELEFON
správa zámku a rezervace prohlídek
420 384 384 228
E-MAIL
cervenalhota@npu.cz
GPS
49.2471817N, 14.8847975E

Zdroj: (8)

6.1 Historický a architektonický vývoj zámku

Není jisté, ve kterém roce a kým byla Červená Lhota založena, nicméně stáří původní stavby se odhaduje na 600 let. Tvrz byla vystavěna na skalnatém výběžku, kolem kterého protékal Dírenský potok. S okolní krajinou byl zámek propojen skalním mostkem, který byl ovšem orientovaný na opačné straně, než jej známe dnes. Původní autentické gotické konstrukce jsou dobře zachované ve sklepení. (Doležalová, 2006, s. 22-24)

První písemné zmínky o tvrzi stávající na tomto místě jsou doloženy až z 15. století. Nejstarší záznam dokládá dělení pozůstalosti Ctibora ze Zásmuku, jinak z Vlčetína, mezi jeho dva syny Petra a Václava. (8)

Kolem roku 1530 koupil panství Jan Kába z Rybňan. Za rodu Kábů byly uskutečněny na Červené Lhotě nejvýznamnější proměny. Gotická tvrz byla přestavěna do podoby renesančního zámku. Původní samostatně stojící budovy byly sjednoceny v celek do podoby čtyřkřídle stavby obklopující malé nádvoří. V této stavební dispozici se dochoval dodnes. Rod Kábů přeměnil Lhotě také barevnou fasádu do současné červené podoby. Díky této přestavbě byl také změněn název tvrze, které se začalo říkat Červená Lhota. Další výraznou proměnou Lhoty za panování tohoto rodu bylo přehrazení Dírenského potoka, čímž vznikl efekt zámku vystavěného uprostřed rybníka. (9)

Začátkem 17. století byl objekt na krátkou dobu ve vlastnictví Viléma Rúta z Dírné, kterému byl zkonfiskován po Bitvě na Bílé hoře. Po něm zámek zakoupil italský katolický šlechtic Antonio Bruccio. Bruccio nechal vybudovat kamenný most namísto původního dřevěného padacího mostu. Také se zasadil o zřízení lázní se „zázračným“ pramenem v nedaleké Deštné. Po jeho smrti přešel zámek do vlastnictví Viléma Slavaty. Rod Slavatů na zámku provedl další významnou přestavbu v barokním stylu, která změnila především vnitřní prostory do podoby, v jaké se s menšími obměnami dochovaly do dnes. Za držby Slavatů také vznikla impozantní štukovaná výzdoba pokojů prvního patra, jež byla vedena významnými umělci Inocencem Cometou a Giovanni Giacomo Tencallou. (9)

Zámek poté mnohokrát změnil majitele. Těmi posledními vlastníky byli šlechtici z rodu Schönburg-Hartenstein, kteří jej zakoupili v roce 1835 a zahájili přestavbu do novogotické podoby. Na začátku 20. století byl zámek přebudován do nynější novorenesanční podoby. Asi nejzajímavější přestavbou v tomto období byla přístavba

podkroví v letech 1902–1910. Jedná se o největší půdní vestavbu z korku na světě. Roku 1945 byl zámek vyvlastněn státem a od roku 1949 je zpřístupněn veřejnosti. (8)

Zámek nemá nikterak honosnou historii, neobývali jej panovníci ani nebyl dobýván. Přesto je pozoruhodný. Má neskutečně zajímavým architektonickým vývojem. Z malé tvrze tvořené několika samostatnými budovami se postupem času proměnil v komplexní zámek s uzavřeným nádvořím ze všech stran obklopený rybníkem.

6.2 Rod Schönburg-Hartenstein

Za své existence nebyl zámek nikdy v držení známého panovnického rodu. I tak zde nalezneme významný rod, a to Schönburg-Hartenstein, který měl zámek ve vlastnictví od roku 1835 až do zkonfiskování roku 1945.

Historie rodu Schönburgů se datuje již do 12. století, kdy obýval Porýní a Sasko. V Čechách se objevují zástupci tohoto rodu poprvé za vlády Karla IV. jako dobrovolní vazalové české koruny. (10)

Koncem 18. století se od původního rodu oddělila větev Hartenstein pocházející z Waldenburgu. Roku 1811 získal Heinrich Eduard Schönburg-Hartenstein, major rakouské armády, diplomat a c. k. komoří, jako první člen tohoto rodu v Čechách inkolát². V roce 1823 koupil panství Černovice a roku 1835 přikoupil Červenou Lhotu. Sňatkem s Marií Paulínou Schwarzenberg, a po její smrti i s její sestrou Aloisií Eleonorou, se začlenil do kruhu vyšší zemské aristokracie. (10)

Po otci zdědil zámek syn Josef Alexander, významný rakouský diplomat, který měl se svou manželkou Karolínou Josefinou z Liechtensteinu šest dětí. Dalším dědicem panství Červená Lhota byl nejmladší z těchto dětí, Johann. Také on se dal na diplomatickou dráhu ve službách Rakousko-Uherské monarchie. Johann, nositel řádu Rytíř Zlatého rouna, velkokříže Leopoldova řádu, řádu Železné koruny I. třídy, velkokříže suverénního Maltéžského řádu a papežského nejvyššího Kristova řádu³, na sebe upozornil především ve funkci mimořádného zplnomocnění c. k. vyslance u papežské stolice ve Vatikánu, kdy se zasloužil o vznik samostatného Vatikánského státu. (10)

² Příslušnost mezi plnoprávné domácí šlechtické rody.

³ Jediný rakousko-uherský šlechtic, který obdržel nejvyšší papežské ocenění – Kristův řád

Roku 1897 se oženil se Sophií, dcerou Karla Friedricha hraběte Oettingen-Wallersteina, se kterou měl 8 dětí. Jejich děti byli narozeni ve Vídni, na Červené Lhotě a napříč jinými státy, neboť Johannova vyslanecká funkce vyžadovala časté stěhování a Sophie manžela na cestách doprovázela. (10)

Rozpad monarchie a první světová válka způsobily, že se Johann stáhl do ústraní a střídavě žil ve Vídni a na Červené Lhotě, kde trávil svůj čas v penzi vylepšováním a zvelebováním svého domova. Zemřel roku 1937 ve Vídni, avšak pochován je v rodinné hrobce na Červené Lhotě. (10)

Johannova poslední žijící dcera Sophie navštěvovala Červenou Lhotu až do konce svého života a pomáhala svým vypravováním sestavit obraz o původní podobě zámku z dob, kdy zde trávila prázdniny se svými rodiči a sourozenci. Obohatila také zámecký inventář četnými příspěvky ze své soukromé sbírky.

6.3 Pověst o Červené Lhotě

Jako většina historických objektů je i Červená Lhota opředena pověstmi a tajemstvími. Patrně nejznámější historka o zámku vzešla z pera Bedřicha Kamarýta, kněze, spisovatele, malíře a rodáka z Deštné. Vypráví smyšlenku o tom, proč je Červená Lhota červená.

Nad nejvyšším oknem levého křídla zámku je na zdi nepravidelný obrys kříže. Pověst praví, jak bezbožná dcera zdejšího velmože ráčila demonstrovati své odmítání víry natolik důrazně, že vyhodila vzácný kříž z okna do rybníku. Neprodleně na to se zatemněla obloha strašlivým mračnem a v její komnatě se zjevil čert. Ten chytil zámeckou slečnu kolem pasu a odnesl ji rovnou do pekla. Ještě, než vyrazil na cestu do pekla, vyryl drápy do zdi rudý kříž. Ať se zedníci snažili sebevíc rouhačské znamení zamaskovat, nedařilo se jim. Malta z křížové rýhy opadávala, a i přes mnoho vrstev barvy červený kříž stále prosvítal. Ba naopak, byl den ode dne jasnější a výraznější. Zámecký pán tedy poručil přetříť celý zámek na červeno. Od té doby se zámku říká Červená Lhota. (Doležalová, 2006, s. 30-31)

6.4 Červená Lhota inspirací literatury

Zámek se stal inspirací pro mnoho autorů a předlohou pro dějiště několika literárních děl. Patrně nejznámější je již výše zmiňovaný Bedřich Kamarýt a jeho novela „Kábové z Rybňan“, v níž je sepsána i pověst o Červené Lhotě.

Za předlohu si vzal zámek také Antonín Sova ve své próze „Pankrác Budecius, kantor“ z roku 1916, ve které děj situoval do 18.století. Nejenom že autor ve své próze konkretizuje místo příběhu, dokonce podrobně popisuje velké množství detailů zámku: *„Byl to zámek na skále z rybníka vyčnívající, kolem něhož vzadu se rozkládal park. Dřevěný most spojoval zámek s okolím, vedl k jeho barokní bráně, nadnášené nepoměrně vysoko jako nějaká vítězná brána. Oba výklenky u vchodu byly však prosty soch. Nahoře, vedle slunečních hodin, napravo i nalevo zřel jsi po velké pětিলisté růžici Slavatů... Když míjeli spoustu starých porculánových mis ve skříních, nad nimiž pod stropy vystupovaly podobizny tu Slavatů, tu Sternbergů, jejich bledých nebo exotických paní, ženitbou z cizí krve zvolených, vstoupili se sluhou do přívětivé síně, jejíž strop ozdoben byl štukovými věnci a dětskými figurkami v reliéfu, hrajícími na různé nástroje. To byl hudební sál.“*. Popis vstupní brány a průchodu jednotlivými pokoji včetně detailů se shoduje s autentickou podobou zámeckých interiérů. Je tedy zřejmé, že Antonín Sova se na zámku opravdu pohyboval. (8)

Mezi soudobá díla patří „Vzpoutra strašidel“ z roku 2010 a „Zádušní mše za hraběnku“ z roku 2011 od spisovatele Jiřího Holuba, který pracoval na zámku dlouhá léta jako průvodce a v současné době je kastelánem zámku Hrubý Rohozec. V jeho dílech je zámek hlavní inspirací, tématem a současně také hlavní postavou. (8)

6.5 Pohádková Lhota

Zámek je opravdu pohádkovým místem. O tom svědčí i fakt, že zde bylo zfilmováno velké množství pohádek a filmů. A právě pohádky jsou tím, co ho neoddiskutovatelně nejvíce proslavilo. Po odvysílání „Zlatovlásky“ v roce 1973 stoupla návštěvnost zámku v několika následujících letech na 120 tisíc návštěvníků za rok, což je téměř o polovinu více než je nynější standart.

Zlatovláska je pohádkou režisérky Vlasty Janečkové dle původní předlohy Karla Jaromíra Erbena. V hlavních rolích jsou obsazeni Jorga Kotrbová a Petr Štěpánek. Natáčení

probíhalo převážně na zámku Červená Lhota, druhým místem natáčení byl zámek Sychrov. V pohádce je k vidění zámecký park, rybník a také autentické interiéry zámku s kompletním mobiliářem té doby. Interiéry, ve kterých byla Zlatovláska natáčena, jsou k vidění téměř nezměněné i v současné době. Scéna z pohádky v zámeckém interiéru je zachycena na obrázku 2.



Obrázek 2 - Interiér zámku při natáčení Zlatovlásky (8)

Jako další významná díla, která vznikala na zámku můžeme jmenovat pohádky „O štěstí a kráse“ a „Pan Tau“, filmy „Svatby pana Voka“ a „Pan Vok odchází“ či filmy ze zahraničních produkcí „Au Pair II aneb pohádka pokračuje“, „Bezejmenný hrad“ a mnoho dalších.

7 Návštěvnost zámku

Zámek je stabilně třetí nejnavštěvovanější atraktivitou Jihočeského kraje a nejnavštěvovanější v okrese Jindřichův Hradec.⁴ Pokud bychom ovšem vzali v úvahu malou rozlohu zámku a přepočítali bychom počet návštěvníků na plochu, mohli bychom uvažovat o Červené Lhotě jako o nejnavštěvovanějším historickém objektu v ČR.

7.1 Statistika návštěvnosti

V tabulce 4 je zachycena návštěvnost zámku v letech 2005 až 2017. Zámek má v průměru kolem 80 tisíc návštěvníků ročně, výjimkou je období mezi lety 2012 až 2015, kdy návštěvnost výrazně poklesla. V roce 2013 dokonce až na necelých 64 tisíc návštěvníků za rok. Tento pokles byl patrně zapříčiněn rekonstrukcí příjezdové cesty k zámku, která v těchto letech probíhala. Oprava pozemní komunikace, která je jednou z mála možností příjezdu k zámku, mohla odradit od návštěvy zámku značné množství návštěvníků. Výkyvy návštěvnosti by také mohli korespondovat s cenami zahraničních zájezdů. Při klesání cen zájezdů k moři volí čeští turisté raději zájezd do zahraničí před dovolenou v domácím prostředí.

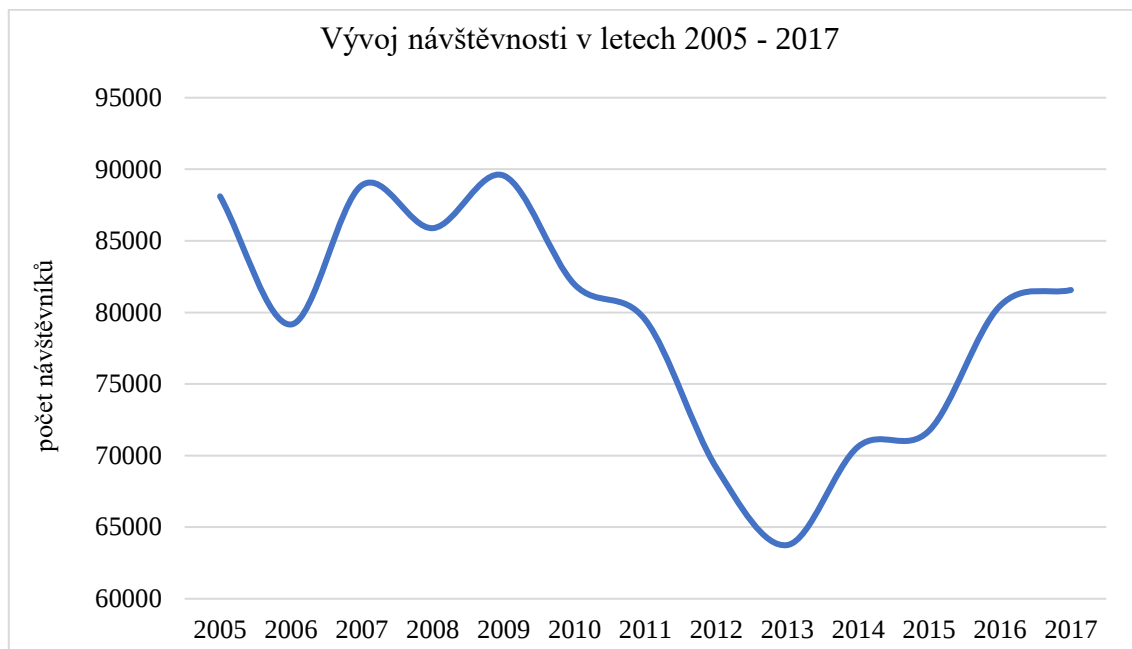
Tabulka 4 – Vývoj návštěvnosti v letech 2005-2017

Návštěvnost zámku v letech 2005-2017	
Rok	Počet návštěvníků
2017	81.567
2016	80.459
2015	71.740
2014	70.627
2013	63.751
2012	69.114
2011	79.465
2010	81.950
2009	89.559
2008	85.889
2007	88.888
2006	79.159
2005	88.111

Zdroj: (11), vlastní úprava

⁴ Nejnavštěvovanější památkou Jihočeského kraje je státní hrad a zámek Český Krumlov, druhou nejnavštěvovanější státní zámek Hluboká nad Vltavou.

Tento vývoj je znázorněn na obrázku 3, ze kterého je patrný výrazný pokles v již zmíněném období a opětovný návrat přes hranici 80 tisíc návštěvníků v roce 2016 a 2017.



Obrázek 3 – Vývoj návštěvnosti v letech 2005–2017 (vlastní zpracování)

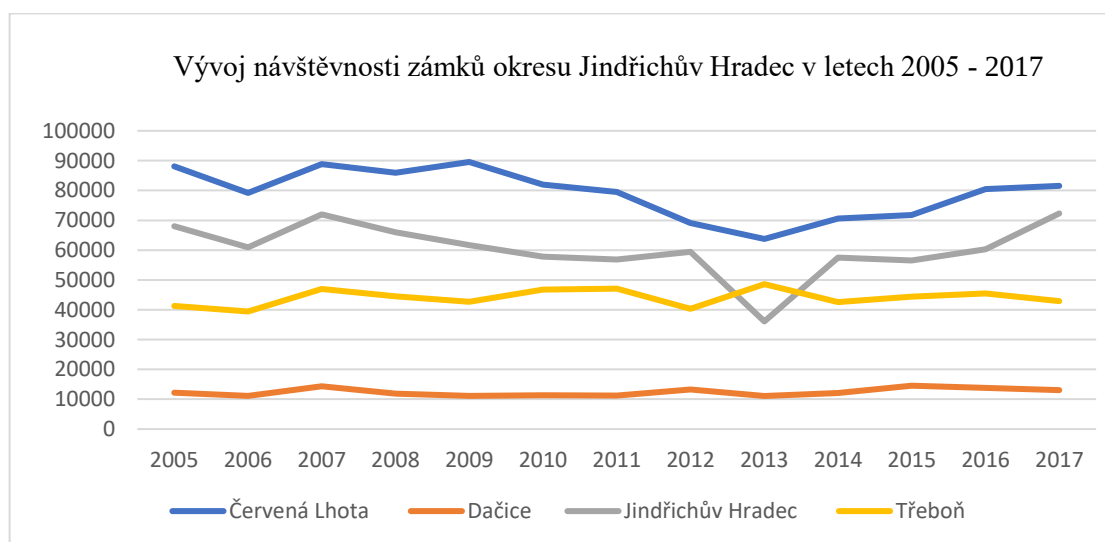
Pro porovnání tendence ve vývoji návštěvnosti zámku je zapsána v tabulce 5 návštěvnost zámků v okolí, tedy okrese Jindřichův Hradec a dvou nejnavštěvovanějších zámků v Jihočeském kraji ve sledovaném období 2005 až 2017. Výrazný pokles návštěvnosti ve stejném období jako u zámku Červená Lhota můžeme sledovat pouze v roce 2013 u zámku Jindřichův Hradec. Tyto dva zámky jsou od sebe ve vzdálenosti necelých 20 km. Ze všech zmíněných je to nejkratší vzdálenost. Na základě tohoto porovnání tedy není možné se domnívat, že pokles návštěvnosti byl celorepublikovým či krajským problémem, ale můžeme usuzovat, že se jednalo pouze o lokální výkyv způsobený výše zmíněným problémem v infrastruktuře.

Tabulka 5 – Návštěvnost zámků v Jihočeském kraji

Návštěvnost zámků v Jihočeském kraji						
	okr. Český Krumlov	okr. České Budějovice	okres Jindřichův Hradec			
Rok	Český Krumlov	Hluboká n/Vltavou	Červená Lhota	Dačice	Jindřichův Hradec	Třeboň
2005	334689	219161	88111	12230	68000	41251
2006	340478	234510	79159	11165	60921	39426
2007	349641	284528	88888	14347	72025	46952
2008	338305	255016	85889	11837	65927	44461
2009	311188	239527	89559	11096	61718	42716
2010	292684	236114	81950	11310	57800	46722
2011	319721	246914	79465	11247	56843	47080
2012	315979	252082	69114	13291	59379	40304
2013	321605	260199	63751	11091	36095	48588
2014	367629	263519	70627	12053	57450	42599
2015	401555	262532	71740	14547	56560	44418
2016	428844	293699	80495	13862	60268	45478
2017	466429	295608	81567	13015	72302	42880

Zdroj: (11), vlastní úprava

Obrázek 4 zobrazuje vývoj návštěvnosti zámků v okrese Jindřichův Hradec ve sledovaném období 2005 až 2017. V roce 2013 je viditelný výrazný výkyv v návštěvnosti u zámků Červená Lhota a Jindřichův Hradec. Další dva zámky nemají v tomto období zaznamenané výrazné odchylky od svého standartu.



Obrázek 4 – Vývoj návštěvnosti zámků Jindřichohradecka (vlastní zpracování)

7.2 Struktura návštěvnosti⁵

Zámek každoročně navštíví v průměru 80 tisíc návštěvníků, z nichž více než čtvrtina přijíždí během období letních prázdnin, tedy v červenci a srpnu. V těchto měsících je zámecká kapacita plně využita. Dochází rovněž také k samovolné regulaci návštěvníků, kdy někteří odjíždějí z důvodu vyprodání prohlídek na daný den.

Nejpočetnější skupinou z hlediska návštěvnosti jsou jednotlivci, a to především rodiny s dětmi. U skupinově organizovaných návštěv je pozorována neustálá klesající tendence. Organizované skupiny školních zájezdů, spolků či cestovních kanceláří tvoří kolem 20 % návštěvnosti zámku. Tyto skupinově organizované návštěvy jsou pro zámek nejprínosnější, neboť jsou předem plánované a zpravidla mimo hlavní sezónu.

Na zámek přijíždí také zahraniční návštěvníci. V minulosti byl zámek vyhledáván francouzskými turisty, kterých ročně přijelo i více než 10 tisíc. Takto vysokých počtů zahraničních návštěvníků bylo dosaženo především díky spolupráci zámku s cestovními kancelářemi. V současné době je to ovšem dle statistiky velmi malé množství pohybující se kolem 2 %. Pokud hovoříme o zahraniční klientele, je nyní zámek vyhledáván především návštěvníky z Rakouska a Polska. Mimo tuto statistiku se vyskytují návštěvníci ze Slovenska, kteří ve většině případů nejsou díky jazykové podobnosti rozeznáni.

⁵ Interní statistika zámku Červená Lhota

Praktická část

8 Řízený rozhovor

Pro praktickou část práce byly zvoleny metody terénního šetření a řízených rozhovorů. Rozhovory probíhaly se zaměstnanci zámku a pracovníky informačních centrech ve městech v blízkosti zámku. Klíčovým rozhovorem bylo setkání s panem kastelánem PhDr. Tomášem Horynou, který na Červené Lhotě žije již 16 let. Pan kastelán je velmi milý a ochotný. Je cítit zaujetí, které má pro svou práci a pro jemu svěřený zámek. Pečuje o něj pečlivě a do dění na zámku se snaží zapojit také místní obyvatelé. Obec Červená Lhota je velmi malá, trvalé bydliště zde má pouhých pár desítek obyvatel. Z tohoto důvodu se snaží o zainteresování nejen občanů Červené Lhoty, ale také okolních obcí v mikroregionu Deštná. Dle jeho slov zámek nemá patrioty a místní v něm spatřují pouze turistickou atrakci, která pro ně není přístupná. Davy turistů jsou pro rezidenty spíše obtěžující. Svými aktivitami se tento přístup snaží změnit.

Během rozhovoru s panem kastelánem byla především zkoumána návštěvnost zámku, struktura a rozdělení během roku.

Dalším bodem našeho rozhovoru byla nabídka služeb, kterou poskytuje samotný zámek, prohlídkové trasy zámku a možnost konání kulturních akcí. K hlavním dvěma prohlídkovým trasám byl loni přidán dodatečný okruh. Má částečně pokrýt zvýšený zájem návštěvníků během hlavní turistické sezóny a pro stálé zákazníky představuje možnost zkusit novou prohlídkovou trasu. U stávajících okruhů byla naopak snížena kapacita prohlídek, u hlavního okruhu dokonce o 15 lidí na prohlídku. Snížení návštěvníků v prohlídce má vést ke zlepšení kvality služeb. Toho je třeba především kvůli neustále rostoucímu vstupnému a zvyšující se náročnosti klientů.

Kulturní akce se na zámku téměř nepořádají a pokud ano, jsou dělány pouze v malém měřítku. Zaměřují se většinou na místní obyvatele či stálou klientelu. Jedná se tedy o exkluzivní akce, které ovšem nepřinášejí zisk ani publicitu. Důvodem, proč nejsou pořádány akce většího rozsahu, je nedostatečná kapacita zámku. Malé nádvoří a venkovní prostory a také celková absence uzavřených prostorů neumožňují pořádání kulturních akcí pro větší skupiny návštěvníků.

Plánovanou akcí většího rozsahu by měl v letošním roce⁶ být koncert symfonií hudebního skladatele Karla Ditters z Dittersdorfu, jemuž je na zámku věnována jedna místnost – hudební salonek. Koncert bude probíhat letos pod širým nebem. Je zde tedy velká obava z deště, neboť koncert není možné přesunout do zastřešených prostor.

Ze strany zámku by byl velký zájem o odkoupení přilehlých budov, které jsou ve vlastnictví soukromých osob. Tyto prostory by byly vhodné právě pro pořádání kulturních akcí, jako již zmiňovaný koncert. Dále by se zde mohla konat divadelní představení a umělecké výstavy. Zámek sám si ze svých zisků bohužel tyto prostory není schopen pořídit. Také může nastat bariéra ze strany současných vlastníků v neochotě prostory prodat.

Při zkoumání atraktivit v okolí zámku vyplynulo, že v nejbližším okolí zámku není žádná výrazná turistická atraktivita, která by lákala návštěvníky. Zámek je tedy hlavní atraktivitou ve svém regionu.⁷

Výsledky rozhovorů se zámeckými průvodci a pracovníky infocenter jsou zpracovány v následujících kapitolách – primární, sekundární a terciální potenciál zámku. V těchto kapitolách jsou zahrnuty také poznatky z vlastního terénního šetření.

⁶ Termín konání akce zatím není pevně stanoven

⁷ Mikroregion Deštná

9 Primární potenciál zámku

Pokud se zaměříme na celou destinaci Jižních Čech, vidíme zde velký potenciál v primární nabídce. Stejně je tomu i v mikroregionu Deštná a v samotném okolí zámku. Nachází se zde velké množství rybníků, lesů a příroda vybízí k venkovské turistice.

U zámku se nachází zámecký park, který je stejně jako zámek a několik zámeckých budov národní kulturní památkou ve správě NPÚ. Nynější podoba parku je výsledkem úprav iniciovaných Johannem Schönburg-Hartensteinem na začátku 19. století. Můžeme zde nalézt významné dřeviny jako například borovici vejmutovku, buk lesní, douglasku tisolistou, dub letní a červený, jedlovec kanadský a zerav západní. Na jižním svahu jsou osázeny keře rododendronů. V parku také žije mnoho druhů zvířat, mezi jinými vydra říční, pušтік obecný, sýček obecný, strakapoud velký, rosnička zelená a další. Park je otevřen celoročně, od listopadu do října v čase od 9 do 18 hodin a od dubna do října v rozmezí od 8 až do 20 hodin. Za nepříznivého počasí, při námraze či silném dešti bývá park z bezpečnostních důvodů uzavřen.

Pro děti jsou na oficiálních stránkách zámku www.zamek-cervenalhota.cz připraveny pracovní listy „Anton provádí po parku“, které provázejí návštěvníky parkem a okolím. Pracovní listy jsou ve formátu pdf připraveny k vytištění a mohou posloužit jako zábavná a naučná hra pro děti. Děti během procházky zámeckým parkem a okolím zámku odpovídají na otázky a mohou se lehkou a hravou formou dozvědět informace o zámku.

Na návrší zámeckého parku nalezneme kapli Nejsvětější Trojice. Funkční římsko-katolický kostel bývá za příznivého počasí otevřen návštěvníkům k nahlédnutí. Pořádají se zde pravidelné mše a také se zde často konají církevní svatby. Původní stavba se odhaduje do poloviny 16. století, kdy sloužila jako rodinná hrobka rodu Kábů z Rybňan. Je i rodinnou hrobkou rodu Schönburg-Hartenstein, v níž byl roku 1937 pochován Johann Schönburg-Hartenstein.

Kaple je prostá renesanční stavba zajímavá především svým interiérem s dochovanými malbami a dřevěným stropem symbolizujícím nebeský Jeruzalém. Dochovaná fresková výmalba byla nalezena roku 1936 pod vrstvami pozdějších omítek. Oltářní obraz Nejsvětější trojice pochází z konce 19. století a jeho autorství je připisováno dešenskému faráři Bedřichu Kamarýtovi. Nejzajímavějším prvkem z celého interiéru je náhrobek Jana

Káby z Rybňan z roku 1564. Na tomto náhrobku se také připomíná úmrtí jeho pěti dětí za morové epidemie.

Do primárního potenciálu řadíme jako kulturně-historickou památku také zámek samotný. Zámeckou nabídkou jsou stále prohlídkové trasy a také prohlídky, které jsou na objednání. V zámecké expozici nalezneme několik významných děl, které mají samy o sobě vysokou historickou hodnotu a byly by přínosem pro kterékoliv muzeum.

9.1 Stále prohlídkové trasy

Návštěvník si může na zámku vychutnat hned tři prohlídkové trasy. Nejstarším přístupným okruhem je Historická prohlídka interiérů prvního patra. Dalšími prohlídkovými okruhy jsou Podkroví a Sklepení, které byly mezi stále prohlídky zařazeny teprve v nedávných letech.

9.1.1 Historické interiéry prvního patra

Vybavení a atmosféra pokojů zavede návštěvníky na začátek 20. století, do doby, kdy byl zámek v držení rodu Schönburg-Hartenstein. Expozice zámku není obyčejnou prohlídkou obrazů a nábytku či muzejní prohlídkou, ale věrným napodobením šlechtického sídla, tak jak jej obývali majitelé téměř před sto lety. Roku 2017 proběhla rozsáhlá rekonstrukce prvního patra, během které byly stěny opatřeny replikami původních tapet a pokoje vybaveny nábytkem a vybavením představujícím tuto dobu. Mezi vystavenými exponáty však můžeme vidět i daleko starší předměty a řadu významných uměleckých děl.

Časová náročnost tohoto okruhu je 50 minut a během prohlídky se prochází šestnácti místnostmi prvního patra. Prohlídky jsou konány pro skupiny o počtu 25 návštěvníků.

Na obrázku 5 je možno nahlédnout do pokojů této prohlídkové trasy. Tabulka 6 a tabulka 7 zobrazují otevírací dobu a platný ceník pro tento okruh.



Obrázek 5 – Historické interiéry prvního patra (8)

Tabulka 6 – Otevírací doba – Historické interiéry prvního patra

Historické interiéry 1. patra		
Období	Dny	Hodiny
1. 1.–31. 3.	Uzavřen	
1. 4.–30. 4.	so–ne	9.30–16.00
1. 5.–31. 5.	út–ne	9.30–16.00
1. 6.–31. 8.	út–ne	9.30–17.00
1. 9.–30. 9.	út–ne	9.30–16.00
1. 10.–31. 10.	so–ne	9.30–16.00
1.11. - 31.12.	Uzavřen	

Zdroj: (8)

Tabulka 7 – Vstupné – Historické interiéry prvního patra

Historické interiéry 1. patra	
VÝKLAD V ČEŠTINĚ	Cena v Kč
Dospělí	120,-
Děti a mládež od 6 do 18 let, studenti do 26 let, senioři od 65 let, držitelé průkazu ZTP od 18 let, držitelé karet ISIC, ITIC, EYCA, EUROBEDS, KČT	80,-
Rodinné vstupné (max. 2 dospělí a 3 děti do 18 let)	310,-
Děti do 6 let, držitelé průkazu ZTP do 18 let, držitelé průkazu ZTP/P a průvodci ZTP/P, držitelé karet ICOM, ICOMOS, AMG ČR, Národního muzea, zaměstnaneckých průkazů NPÚ (max. 1 + 3 rodinní příslušníci), volných vstupenek NPÚ a novináři po předchozí akreditaci	Zdarma
Hromadné návštěvy žáků ZŠ a SŠ	60,-
Hromadné návštěvy dětí do 6 let	20,-
VÝKLAD V CIZÍM JAZYCE (POUZE PRO OBJEDNANÉ SKUPINY)	
Dospělí	180,-
Děti a mládež od 6 do 18 let, studenti do 26 let, senioři od 65 let	120,-
Rodinné vstupné (max. 2 dospělí a 3 děti)	470,-

Zdroj: (8)

9.1.2 Podkroví

Prohlídková trasa podkrovních pokojů provází návštěvníky dětskými komnatami plnými historických hraček a dětského vybavení a komnatami komorných, které o děti pečovaly. Stejně jako u předchozí prohlídkové trasy je i zde značná snaha o autenticitu, nicméně tato snaha je o poznání volnější. Především se projevila potřeba vystavit zajímavý obrazový fond původně pocházející ze zámku Kamenice nad Lipou. I přesto můžeme v podkrovních pokojích vidět původní a skutečné vybavení rodu Schönburg-Hartensteinů. Obrázky, fotografie a hračky osmi dětí Johanna a Sophie. Tento okruh je přístupný teprve od roku 2009, neboť soukromé podkrovní místnosti bývaly dříve chápány jako nezajímavé a důraz při prezentaci byl kladen na Historické interiéry prvního patra. Prohlídka tohoto okruhu je přístupná pro skupinu maximálně 10 lidí a její časová náročnost je 30 minut.

Obrázek 6 zachycuje dětský pokoj a sbírku vystavených obrazů. Tabulka 8 zobrazuje návštěvní dobu okruhu Podkroví a tabulka 9 cenu vstupného na tuto prohlídku.



Obrázek 6 – Podkroví (8)

Tabulka 8 – Otevírací doba – Podkroví

Podkroví		
Období	Dny	Hodiny
1. 11.–29. 3.	Uzavřen	
30. 3.–30. 4.	so–ne	9.30–15.45
1. 5.–31. 5.	út–ne	9.30–15.45
1. 6.–31. 8.	út–ne	9.30–16.45
1. 9.–30. 9.	út–ne	9.30–15.45
1. 10.–31. 10.	so–ne	9.30–15.45

Zdroj: (8)

Tabulka 9 – Vstupné – Podkroví

Podkroví	
VÝKLAD V ČEŠTINĚ	Cena v Kč
Dospělí	80,-
Děti a mládež od 6 do 18 let, studenti do 26 let, senioři od 65 let, držitelé průkazu ZTP od 18 let, držitelé karet ISIC, ITIC, EYCA, EUROBEDS, KČT	60,-
Rodinné vstupné (max. 2 dospělí a 3 děti do 18 let)	210,-
Děti do 6 let, držitelé průkazu ZTP do 18 let, držitelé průkazu ZTP/P a průvodci ZTP/P, držitelé karet ICOM, ICOMOS, AMG ČR, Národního muzea, zaměstnaneckých průkazů NPÚ (max. 1 + 3 rodinní příslušníci), volných vstupenek NPÚ a novináři po předchozí akreditaci	Zdarma

Zdroj: (8)

9.1.3 Sklepení

Posledním stálým okruhem zámku je prohlídka zámeckého sklepení. Na této trase se návštěvníci vydávají do prostorů, které jsou částečně zapuštěny do skály. Tři zajímavé sklepní místnosti odhalují informace o podobě původní tvrze. Tato trasa byla otevřena poprvé v roce 2000 při příležitosti prodejní výstavy hlavolamů a poté pouze několikrát při mimořádných příležitostech. Roku 2018 byla zařazena mezi stálé prohlídky. Důvodem pro otevření nové trasy bylo především zpestření a rozšíření nabídky v případě opakovaných návštěv věrné klientely.

Trasa je pro skupinu maximálně 30 lidí s délkou prohlídky 20 minut a je zpřístupněna pouze od posledního června do posledního srpna.

Obrázek 7 je zobrazení zmíněného okruhu. V tabulkách 10 a 11 jsou uvedeny údaje o návštěvní době a vstupném v prohlídkovém okruhu Sklepení.



Obrázek 7 – Sklepení (8)

Tabulka 10 – Otevírací doba – Sklepení

Sklepení		
Období	Dny	Hodiny
1. 1.–29. 6.	uzavřen	
30. 6.–31. 8.	út–ne	9.30–16.35
1. 9.–31. 12.	Uzavřen	

Zdroj: (8)

Tabulka 11 – Vstupné – Sklepení

Sklepení	
VÝKLAD V ČEŠTINĚ	Cena v Kč
Dospělí	50,-
Děti a mládež od 6 do 18 let, studenti do 26 let, senioři od 65 let, držitelé průkazu ZTP od 18 let, držitelé karet ISIC, ITIC, EYCA, EUROBEDS, KČT	40,-
Rodinné vstupné (max. 2 dospělí a 3 děti do 18 let)	130,-
Děti do 6 let, držitelé průkazu ZTP do 18 let, držitelé průkazu ZTP/P a průvodci ZTP/P, držitelé karet ICOM, ICOMOS, AMG ČR, Národního muzea, zaměstnaneckých průkazů NPÚ (max. 1 + 3 rodinní příslušníci), volných vstupenek NPÚ a novináři po předchozí akreditaci	Zdarma

Zdroj: (8)

9.1.4 Aktivity pro děti během stálých prohlídkových tras

Kdo se dívá, nezlobí

Zámek myslí také na malé návštěvníky. Proto si při prohlídkách na trase Historických interiérů prvního patra a Podkroví mohou děti zapůjčit sešit s nafocenými detaily vybavení, částí obrazů a soch, které během prohlídky mohou hledat v interiérech.

9.2 Edukační programy na objednání

Zámecký personál v čele s panem kastelánem má snahu pracovat s dětmi, rozvíjet jejich kulturní citění a povědomí. Z tohoto důvodu pořádají v zámku také aktivity během dnů, kdy je zámek uzavřen pro veřejnost, tedy v pondělí po celý den anebo ostatní dny po 17. hodině.

Zámek nabízí dva edukační programy pro skupiny dětí. Oba jsou určeny pro 10 až 30 dětí prvního stupně ZŠ a jejich časová náročnost je 2 a půl hodiny. Cena pro jedno dítě činí 80 Kč. Tyto programy je potřeba předem objednat.

9.2.1 Malování vzhůru nohama

Malování vzhůru nohama je speciální prohlídka zámku zaměřená na obrazový fond. Tento edukační program má za cíl naučit děti dívat se na obrazy z jiného úhlu pohledu, chápat barevné kompozice obrazů a smysl této tvorby.

Program se zahajuje v zámeckém divadle. Dětem se promítají dokumenty, aby jim bylo přiblíženo umění a vysvětleno, proč a jak obrazy vznikají. Také jim je stručně popsána historie výtvarného umění. Dále si průvodci s dětmi povídají o tom, jaké obrazy mají děti doma, proč zrovna tyto obrazy a jaké pocity to v nich vyvolává.

Poté jim je vylíčen příběh významného ruského malíře Vasilije Vasiljeviče Kandinského, jednoho z průkopníků abstraktního umění. Tento malíř a teoretik umění si jednou omylem pověsil svůj vlastní obraz vzhůru nohama a zjistil, že otočený se mu líbí mnohem více. Zaujalo ho, že není důležité, co je namalováno, ale daleko větší význam má celková kompozice díla.

V další části programu dostane každé dítě vlastní barevnou mapu obrazu. Mapa nezobrazuje tvary ani velikost obrazu. Je to kompozice barev. S těmito mapami prochází děti volně zámkem a hledají, ke kterému obrazu jejich mapy patří. Jakmile naleznou shodný obraz s mapou, pokračují do zámecké dílny, kde malují vlastní kompozice. Svá díla si odnesou domů a při příští návštěvě mohou nechat hádat dospělé, ke kterému obrazu je možné jejich dílo přiřadit.

9.2.2 Mluvicí věci

Tento program je zaměřený na věci a na to, co věci znamenají pro své uživatele. V této souvislosti nemáme na mysli spotřební věci, ale kvalitní a „hodnotné“ předměty, které pro své majitele mají emocionální hodnotu.

Program Mluvicí věci se snaží dětským návštěvníkům ukázat, že kvalitní věc má své vlastní bytí a svůj příběh. Věci mohou být krásné a pro majitele drahé. Mohou být dárkem od milovaného člověka či něčím vytouženým, čeho si člověk váží.

Děti si přinášejí na zámek své oblíbené věci, které jim průvodce uspořádá do kompozice se zámeckými předměty. Oblíbené věci dětí tak působí v jiném kontextu a jiném prostředí odlišným dojmem, než když jsou na dětské poličce ve vlastním pokojíčku.

Během tohoto programu je dětem sehráno divadlo, scénka o odchodu posledního z rodu Schönburg-Hartensteinů ze zámku poté, co byl zámek zkonfiskován. Vypráví příběh věcí, které má někdo rád a jak se z nich rázem stane pouhý inventář, jenž je zaevidován pod číslem do katalogového seznamu vybavení anebo vyhozen jako starý a bezcenný kus. Jak náhle může ztratit domov a jeho vybavení emocionální hodnotu. Rozkrývá se také příběh

některých věci ze zámku. Odkud pocházejí, proč a komu byly darovány, jaký k nim měl jejich majitel vztah, proč se obklopoval právě těmito věcmi. Děti poté opět procházejí volně zámkem a hledají zajímavosti a detaily, které by chtěly nakreslit.

Zde je cílem odkrýt dětem hodnotu věcí, poukázat na konzumní způsob dnešního zrychleného života a zkusit se od něj aspoň na chvíli odprostit.

9.3 Nepravidelně konané prohlídky

Vedle stálých prohlídkových tras a prohlídek na objednání se také na zámku pořádají tematické a jednorázové prohlídky, které jsou buď pravidelně každoročně opakované či konané zcela ojediněle.

9.3.1 Řetězové provázení

Spolupráce místní ZŠ se zámkem dává vzniknout jednou za rok unikátní prohlídce zámku. Povětšinou jednu květnovou sobotu je zámek zpřístupněn bez stálých prohlídkových tras a bez pevně dané doby prohlídek.⁸ Návštěvníci mohou tento den vstupovat do zámku bez průvodce, procházet pokoje přes vytyčené plochy dle libosti, zastavovat se v každé místnosti na dobu dle vlastního uvážení. Tento den totiž provázejí děti z Dešenské základní školy.

Děti si vyberou místnost v zámku, ve které chtějí provádět. V každém pokoji jsou minimálně dvě děti oblečené v dobových kostýmech a s naučeným textem pouze o jedné konkrétní místnosti, ale o to detailněji výklad znají. Návštěvníci poté procházejí zámkem z místnosti do místnosti, s dětmi si mohou povídat, v každé místnosti mohou strávit libovolný čas a věci si důkladně prohlédnout.

Tato aktivita vznikla jako snaha o zapojení místních dětí a získání či posílení pozitivního vztahu místních obyvatel k zámku. Hlavním cílem tohoto provázení je vybudovat vztah místních obyvatel k zámku. Naučit je brát ho jako vlastní, ne jako turistickou atraktivitu, která je pro ně nedostupná.

⁸ Tento rok vychází řetězová prohlídka na 18. 5. 2019 (termín ještě není zcela potvrzen)

9.3.2 Velký pátek na Červené Lhotě

Velký pátek na Červené Lhotě je netradiční prohlídka, která se bude konat 19. 4. 2019 od 09:30 do 16:00 hodin. Během této prohlídky se stanou zámecké interiéry dějištěm literárního, hudebního a výtvarného vystoupení, které bude navozovat atmosféru pašijového příběhu. Prohlídka interiéru získá tento den potměnou a magickou atmosféru evokující utrpení Krista. To vše bude podkresleno vyprávěním textů Bohuslava Reynka, Jana Zahradníčka, Zdeňka Rotekla a Karla Čapka.

9.4 Vzácné expozice

Zámek ve svých interiérech skrývá několik jedinečných skvostů vysoké hodnoty, kterých si běžný návštěvník bez upozornění ani nepovšimne. Pokud by byla vystavena v muzejních expozicích, byla by jistě lákadlem pro mnoho turistů. Proto určitě nejednoho návštěvníka překvapí, že na ně může narazit právě zde, na nenápadném venkovském zámku.

Rodina Schönburg-Hartenstein se ráda obklopovala hezkými a ojedinělými věcmi. Zálību ve sbírání uměleckých děl měla především Sophie, která měla velký smysl pro umění. Díky práci jejího manžela, kvůli které musel býti často na cestách, měla Sophie možnost cestovat do různých koutů světa a příležitost pořizovat nejrůznější předměty. Velkou část své sbírky umístila právě na Červenou Lhotu.

Obľību měla Sophie především ve tkaných kobercích z orientu. Ve zdejších inventáři nalezneme například modlitební koberec z osmanské doby vyrobený v tureckém městě Ladik, vlněný koberec z Ázerbájdžánu, koberce z Íránu, Turkmenistánu, Číny a mnoho dalších skvostů. Kuriozitou zdejší sbírky jsou ruidjo⁹ - uzbekistánské prostěradlo na svatební noc a čuvaly – kobercové tašky na velbloudí sedla.

⁹ V ČR pravděpodobně jediný svého druhu. Unikátní koberec speciálně utkaný na svatební noc, doprostřed kterého je všito bílé plátno, které má potvrdit nevěstinu nevinnost.

Mezi další významná díla zdejšího inventáře patří dětský portrét Jáchyma a Zachariáše z Hradce¹⁰, portrét florentského velkovévody Francesca I. de Medici¹¹ či zátiší od Georga Flegela.

9.5 Zámecké divadlo

Zámecké divadlo bylo vybudováno v roce 2010. Jeho sál má kapacitu 30 návštěvníků, což z něj dělá exkluzivní záležitost pro uzavřenou skupinu lidí. Představení se konají především pro místní obyvatele a stálé zákazníky. Pro svou malou kapacitu není výdělečné a většinu představení zde tedy inscenují místní amatérské divadelní spolky, kterým nízké zisky pokryjí náklady. Občas bývají zvané také profesionální divadelní soubory. Tyto akce jsou však nevýdělečné a jsou tedy spolufinancované z výdělků zdejšího divadelního spolku a zámku nepřinášejí zisk.

V divadle jsou promítány dokumentární filmy během výše zmíněných skupinových prohlídek pro děti, které jsou na objednání.

9.6 Aktuální dění na zámku

Od loňského podzimu probíhá u zámku rozsáhlá rekonstrukce, která se týká Zámeckého rybníku. Ten byl vypuštěn a zahájila se na něm práce odbahnění. Tato údržba je do značné míry určitou komplikací, neboť ubírá Lhotě na jejím romantickém půvabu. Na druhé straně dává velkou neopakovatelnou možnost návštěvníkům, vidět zámek ve stavu, v jakém byl před přehrazením Dírenského potoka a vznikem rybníku. Návštěvníci se tedy můžou pokochat pohledem, který je zavede 400 let nazpět a představit si, jak asi tenkrát mohl zámek vypadat.

Práce započaly 17. 9. 2018 a termín dokončení je 31. 12. 2019. Celková výše nákladů je odhadována na 25.500.000 Kč a je financována z rozpočtu Ministerstva kultury České republiky, program SMVS Podpora reprodukce majetku státních kulturních zařízení.

¹⁰ Jedná se o nejstarší a výtvarně nejskvělejší dětský portrét v Evropě a nejvýznamnější z děl u nás. Pochází ze začátku 16. století z cyklu portrétů rodiny Adama I. z Hradce od Jacoba Seiseneggera. K rozdělení 4 obrazů z původního cyklu došlo patrně již koncem 16. století. Dva další obrazy jsou ve sbírce Městského muzea Strážnice, poslední se nedochoval.

¹¹ Malba italského malíře florentské dílny Alessandra Allorima z roku 1580 je velmi kvalitní malbou italského manýrismu.

Podobu zámku a Zámeckého rybníku během prací na odbahnění si můžeme prohlédnout na obrázku 8. Zámecký rybník je vypuštěn a je k vidění Dírenský potok protékající kolem zámku.



Obrázek 8 – Odbahňování Zámeckého rybníku (vlastní fotografie)

10 Sekundární potenciál zámku

10.1 Dopravní dostupnost

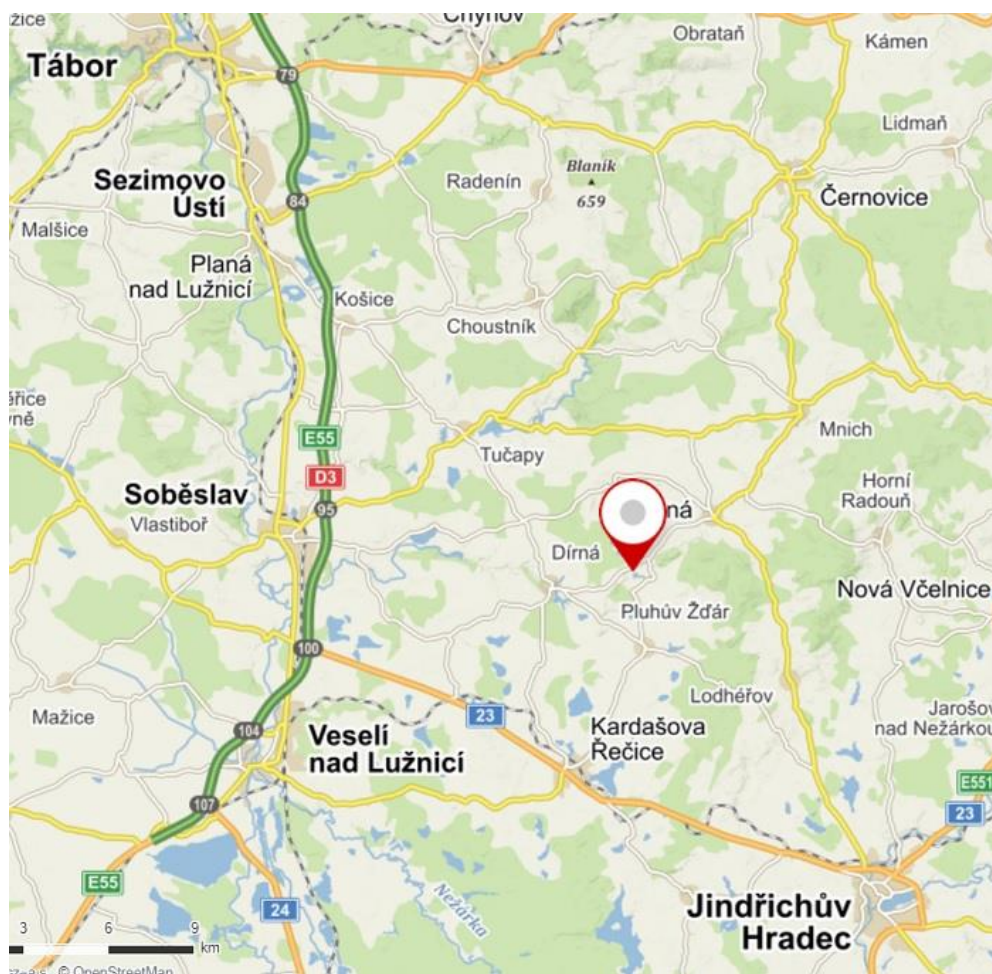
Zámek se nachází uprostřed krásné a poklidné krajiny, což jej činí hůře dostupným než zámky, které jsou situovány přímo u měst. Přímou k zámku nevede silnice 1. třídy. Poslední úsek cesty nalezneme pouze klikaté okresní cesty.

Pokud budeme volit cestu hromadnými dopravními prostředky, máme možnost jet vlakem i autobusem, přímo k zámku ale budeme muset dojít pěšky. K hlavnímu parkovišti je možné dojet autobusem (zastávka Pluhův Žďár, Červená Lhota), odkud je to k zámku pár minut pěšky. Druhou autobusovou zastávku bychom našli na opačné straně zámku, od které je to k zámku 15 minut chůze. O poznání komplikovanější je vlakové spojení. Vlakem můžeme přijet do Soběslavi a odtud dojít po „žluté“ stezce do Červené Lhoty za 16 km, anebo do Kardašovy Řečice a vydat se po „modré“ 10 km k zámku.

Při cestě automobilem je možné využít třech příjezdových cest. Lhota je dostupná po silnici č. 128 od Jindřichova Hradce. Od Hradce je vzdálená necelých 20 km. Ze směru od Tábora se na Lhotu dostaneme po silnici č. 135 přes Tučapy, Dírnou až do Červené Lhoty. Vzdálenost mezi Lhotou a Tábořem je kolem 35 km. Ze směru od Českých Budějovic, přes Veselí nad Lužnicí a Kardašovu Řečici po silnici č. 23. České Budějovice jsou od Lhoty vzdáleny 55 km. Cesty k zámku jsou horší kvality, ale dopravní značení zámku je přehledné a dostatečné.

Všechny výše uvedené trasy nás zavedou do obce Červená Lhota k hlavnímu zámeckému parkovišti. Z něj je již zámek vidět a pěší cesta k němu trvá pouhých pár minut. Parkoviště je placené, osobní automobil si zde můžeme zaparkovat za 60 Kč na celý den.

Poloha Červené Lhoty na mapě je zobrazena na obrázku 9. Zámek zobrazuje Bílý terčík s červenou šipkou. Je zde zřetelná poloha a vzdálenost Lhoty vůči výše jmenovaným městům a příjezdové cesty.



Obrázek 9 – Poloha Červené Lhoty na mapě (12)

10.2 Stravování

Možností stravování v přímé blízkosti zámku je několik. Nejblíže u zámku je Červená Lhota Restaurant, která se nachází v bývalé zámecké hospodářské budově naproti zámku a patří do komplexu historických památkově chráněných zámeckých budov. Restaurace byla v roce 2003 zrekonstruována. Aby nabízela svým klientům vyšší standart služeb, během rekonstrukce bylo také zřízeno ubytování. Zajímavou službou, kterou restaurace nabízí, je příprava a zapůjčení piknikových košů. Klienti si mohou vychutnat jídlo při romantickém pikniku v parku s výhledem na zámek. Restaurace je provozována pouze sezónně od dubna do září a od úterý do neděle.

Další nabídkou stravování v přímé blízkosti zámku jsou kiosky postavené podél cesty k zámku a na parkovišti. Tyto kiosky mají prostou nabídku jídel typu fastfood (párek v rohlíku, langoš, hranolky), limonád i kávy, širokou škálu lákadel pro děti, doplňkového zboží a suvenýrů.

Větší možnosti ve stravování nabízejí okolní města či vesnice například Deštná, Pluhův Žďár, Jižná či vzdálenější Jindřichův Hradec, Soběslav a jiné.

10.3 Ubytování

Nejblíže k zámku se nachází již zmiňovaná Červená Lhota Restaurant, která nabízí ubytování ve dvou, tří a čtyřlůžkových pokojích. Celková kapacita zdejšího ubytování je 32 lůžek.

Další možnost ubytování v obci Červená Lhota nabízejí soukromí poskytovatelé v zařízených chalupách. Tento způsob ubytování je v celém regionu velmi oblíbený a nabídka ubytování v chatách či chalupách je zde široká. Mnoho takovýchto nabídek nalezneme v obci Jižná, která je od Červené Lhoty vzdálená pouze 1 km. V Jižné ubytování také poskytuje penzion u Vávrů, penzion u Floriana, penzion a restaurace Zlatovláska.

Více možností a pestřejší nabídku samozřejmě také nalezneme ve větších městech v okolí.

10.4 Dopravná infrastruktura

10.4.1 Cyklotrasy

Green ways Praha – Vídeň – celá tato mezinárodní trasa č. 32 vedoucí z Prahy do Vídně měří 430 km a zavede cyklisty také k Červené Lhotě.

Cyklotrasa č. 1182 – tato cyklotrasa začíná v obci Červená Lhota a vede 17,5 km do Černovic.

Cyklotrasa č. 1238 – cyklotrasa o délce 6 km míří z obce Červená Lhota do obce Březina.

10.4.2 Turistické stezky

Vycházkový okruh vedoucí kolem celého Zámeckého rybníka přes zámecký park kolem kaple Nejsvětější Trojice má trasu 1,2 km. Okruh nás vede po žluté turistické značce a celou cestu dává možnost vyhlídky na zámek z různých úhlů.

Modrá turistická značka vede od zámku přes obce Jižná a Deštná až do Kamenice nad Lipou. Tato trasa má 20,5 km. Po modré značce na opačnou stranu se dostaneme přes Kardašovu Řečici do Veselí nad Lužnicí, kam nás cesta zavede za 30 km.

Vydáme-li se po zelené značce, dojdeme přes Jižnou a Čertův Kámen do Lovětína, který je vzdálený 17 km.

10.4.3 Půjčovna lodiček

Oblíbenou atrakcí je projížďka po Zámeckém rybníku. Půjčovna lodiček je v blízkosti zámku a otevírací doba je stejná jako u zámku. Vypůjčení lodičky na půl hodiny stojí 80 Kč, na celou hodinu se můžeme povozit za 150 Kč, rezervace ale možná není. Tento rok je z důvodu odbahňování Zámeckého rybníka půjčovna zavřená.

10.4.4 Prodejna suvenýrů

Doprovodnou službou u zámku je samozřejmě také prodej suvenýrů. Kamenná prodejna se nachází v místnosti v přízemí zámku hned vedle pokladny. Koupit si zde můžeme nejrozličnější upomínkové předměty, pohlednice, turistické známky, zboží běžné potřeby s potiskem zámku jako například hrnky, trička a také hračky pro děti, které souvisejí se zámeckou tematikou, meče, přilby, šperky a jiné.

Dále nás k nákupu suvenýrů lákají stánky, které se nacházejí po cestě od parkoviště k zámku. Sortiment zde najdeme totožný jako v kamenné prodejně.

11 Terciální potenciál zámku

Státní zámek Červená Lhota je ve správě NPÚ, který zajišťuje veškerým objektům ve své správě propagaci a vzájemnou spolupráci.

V rámci Jihočeského kraje funguje destinační společnost Jihočeská centrála cestovního ruchu, p.o., která hraje také svou roli v řízení a koordinaci CR v kraji. Snaží se především o podporu domácího i příjezdového CR, rozvíjet atraktivní turistickou nabídku v regionu a prezentovat ji na domácím i zahraničním trhu. Vytyčené cíle má v aktuálním programu „Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji 2015-2020“. Hlavní cíle vytyčené do roku 2020 jsou 30% navýšení návštěvnosti oproti roku 2014, 15% navýšení zahraničních turistů, stát se 2. nejnavštěvovanějším krajem po Praze a prodloužit průměrnou délku pobytu návštěvníků. V této koncepci je mimo jiné zdůrazněna velká nerovnoměrnost v rozložení návštěvnosti během letní a zimní sezóny, která se dotýká celého kraje. Splnění cílů této koncepce by mělo samozřejmě pozitivní vliv také na zámek Červená Lhota.

Město Deštná, do jehož mikroregionu zámek náleží, je jedním ze zakládajících členů destinační společnosti Destinační management Česká Kanada. Tento spolek má za cíl přispět k rozvoji turistické oblasti Česká Kanada.

11.1 Spolupráce

V případě spolupráce se jedná většinou o vzájemnou propagaci zámků a historických objektů, které se nacházejí ve vzájemné blízkosti. Například jsou nabízeny propagační materiály okolních objektů.

Další možností spolupráce mezi objekty ve správě NPÚ je zvýhodněné vstupné, které je poskytováno v případě vstupu do více objektů v určitém časovém rozmezí či během pořádané akce. Aktuálně je takovouto akcí „Mezinárodní den památek a historických sídel“, který se koná o víkendu 13. 4. a 14. 4. 2019. Tyto dny je možno zakoupit tzv. reciproční vstupenku. Za jeden zakoupený vstup na památkové objekty ve správě NPÚ na území památkové správy v Českých Budějovicích¹² umožní návštěvníkovi vstup zdarma na prohlídkový okruh kterékoliv památky na tomto území.

¹² Platí pro zámky Červená Lhota, Dačice, Jindřichův Hradec a Kratochvíle, hrady Landštejn, Nové Hrady, Rožmberk a Zvíkov a klášter Zlatá Koruna.

11.1.1 Klíč k památkám

Stálou akcí pro zvýhodněné vstupné v rámci památek NPÚ je věrnostní program „klíč k památkám“. Za pět zakoupených vstupů na libovolnou památku dostane účastník programu šestý vstup zdarma. Kromě programu pro individuální návštěvníky také funguje program „klíč pro školy“, který nabízí výhodné vstupné v rámci organizovaných zájezdů mládeže.

11.1.2 Fakultativní zámek Karlovy Univerzity

Zámek Červená Lhota je prvním fakultativním zámekem v České republice. Mimo prohlídkové dny se na zámku pořádají semináře a didaktické projektové prohlídky pro studenty pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Tento projekt není dostupný pro veřejnost, není tedy komerční. Takovéto projekty dodávají kulturnímu zařízení prestiž, čímž se také nepatrně zvyšuje jeho potenciál. Také zajišťuje zámku využitelnost ve dnech, kdy by jinak zůstal uzavřen.

11.2 Propagace

Propagace zámku je zajišťována přes NPÚ, propagačními materiály a spoluprací objektů většinou v rámci kraje nebo regionu. Další způsob propagace jsou webové stránky, na kterých jsou zveřejňovány aktuality, pořádané akce nebo také otevírací doba a platný ceník. Účinným způsobem, jak zámek zviditelnit, jsou rozhovory v médiích. Úspěšně fungují interview do televize, která bývají vysílána především v televizních novinách a cestopisných pořadech či dokumentech.

Dle informací od zámeckého personálu největší službu na poli propagace pro zámek zařídila jeho filmová kariéra, především pak odvysílání pohádky Zlatovláska. I přesto, že pohádka byla odvysílána již v 70. letech, toto zviditelnění funguje i v dnešní době. Pověst zámek předchází a je již navždy zapsán jako pohádkový zámek. O zámku byla sepsána mnohá literární díla, která o něm také zvedají povědomí. Přitažlivá je i pověst, která se váže k jeho červenému zbarvení.

Reklamu v zahraničí zajišťuje Czechtourism, který má za úkol propagovat celou Českou republiku jako turisticky zajímavou destinaci.

11.3 Financování

Financování zámku zajišťuje ze svého rozpočtu NPÚ. Příjmy zámku, ze zisku utrženého na vstupném, putují do rozpočtu NPÚ, který jej poté přerozděluje mezi objekty ve své správě. NPÚ také určuje výši vstupného na svých památkách. Největšími náklady jsou mzdové náklady a náklady na drobné opravy.

Investice a rekonstrukce většího charakteru jsou hrazeny Ministerstvem kultury České republiky jako přímé a účelově vázané dotace. V současnosti je touto formou hrazeno odbahnění Zámeckého rybníku.

12 Diskuze

Práce je zaměřena na zjištění možností pro zvýšení návštěvnosti, proto je nezbytné zamyslet se nad podstatnou otázkou. Je zvyšování návštěvnosti pro zámek přínosné? Dle všech zjištěných faktů můžeme konstatovat, že ano. Kapacity zámku nejsou zcela naplněny. V tomto ohledu je však zcela zásadní, ve které sezóně návštěvnost zvyšovat. V hlavní sezóně, během období letních prázdnin, je zámek již zcela vytížen a mnoho návštěvníků tyto dny odjíždí s nepořízenou, do zámku se již nedostanou. Proto je nutnost zaměřit se na období mimo tuto sezónu. Volné kapacity jsou od dubna do června a poté v září a říjnu. Je tedy potřeba zacílit na návštěvníky, kteří cestují mimo hlavní sezónu.

Propagace zámku je stavěná na jeho dobré pověsti a myšlence, že je zámek dobře známý i bez cílené reklamy. Tento úsudek je dosti zastaralý. Pokud by byl přece jenom pravdivý, nemusí povědomí o zámku vzbudit zájem u potencionálních návštěvníků k cestě. V této oblasti je však zámek limitován, a to nedostatečnými financemi a také NPÚ, který jej zastřešuje.

Z terénního šetření a řízených rozhovorů vyplynulo, že zámek je spravován dobře a nabídka služeb je poměrně pestrá. Nabídka prohlídkových tras i prohlídek zaměřených na děti je nabízeno dostatek. Naopak nedostatek je v nabídce kulturních akcí, které by mohly zvýšit atraktivitu a přilákat návštěvníky v období mimo sezonu. V tomto ohledu jsou ovšem opět bariéry, které nejsou snadno odstranitelné. Nedostatečné volné prostranství a zastřešené prostory u zámku rozšíření nabídky kulturních aktivit velmi omezují.

Zámky obecně nejsou atraktivitou, za kterou návštěvníci cestují velké vzdálenosti, neboť sám zámek nepřiláká turistu k přespání na více nocí. Proto, aby mohla přilákat lokalita více turistů, je nezbytné fungování celého regionu. Český venkov má u zahraničních turistů, bohužel, pošramocenou pověst díky nekvalitním a nepoctivým nabídkám služeb z konce minulého století. Tato reputace půjde napravit těžko a proces náprav bude zdoluhavý. Může se k tomu dopomoci zvýšeným dohledem nad kvalitou služeb, regionálními výrobky, zachováním folkloru a budováním genius loci v destinaci. V tomto ohledu bohužel nemá správa zámku výraznou moc výsledek ovlivnit.

13 Doporučení ke zvýšení návštěvnosti

Jak již bylo zmíněno, zvýšení návštěvnosti by mělo být realizováno mimo hlavní sezonu. Toho je možné docílit rozšířením spolupráce se ZŠ. Zámek má výhodnou polohu u hranice Jihočeského kraje v blízkosti kraj Vysočina a nedaleko do Středočeského kraje. Dala by se tedy navázat spolupráci se ZŠ nejen v okolí, ale také za hranicí kraje. Jak již bylo uvedeno, zámek má pro žáky ZŠ pestrou a velmi zajímavou nabídku prohlídek. Je nutné aktivně nabídnout a prezentovat služby, které jsou přichystány pro dětské kolektivy.

V blízkosti zámku se nenalézá žádné dětské hřiště. Pro zvýšení atraktivity pro dětské návštěvníky by zajisté bylo vhodné zřídit takovou atrakci, která nezabere mnoho místa ani není extrémně finančně náročná. Toto samozřejmě není možné realizovat v těsné blízkosti zámku či v zámeckém parku, neboť by to narušilo charakter místa. Vhodným prostorem pro hřiště by mohlo být okolí parkoviště.

Další možností pro zvýšení návštěvnosti by, dle mého názoru, představovalo osamostatnění vzácných exotických koberců a obrazů, které jsou významné a unikátní. Z těchto jedinečných uměleckých prvků by měla na zámku vzniknout malá galerie, které by se dostalo patřičné reklamy. Tím by vynikla díla, která jsou v rámci prohlídkových tras ne zcela doceněna, i přestože mají hodnotu muzejních exponátů.

Zámek má velký potenciál na malé ploše, která je poměrně dobře využita. K rozšíření služeb také může posloužit zámecký park, kde by bylo možné zřídit interaktivní naučnou stezku. Ta by mohla být rozdělena na dvě části, pro dospělé a pro děti. Posloužila by jako vyplnění času před čekáním na prohlídku i jako samostatná atraktivita a zároveň by mohla rozšířit obzory návštěvníků o historii zámku a o okolní přírodě.

13.1 Návrh nové expozice

V této podkapitole bude zpracována nabídka jedné z výše uvedeného doporučení rozvoje, osamostatnění výstavy vzácných exotických koberců a jiných významných uměleckých děl od prohlídky zámku. V prostorách zámku může vzniknout galerie fungující odděleně od prohlídkových tras. Tato galerie by mohla být přínosem pro nové návštěvníky i klienty, kteří se vrací opakovaně. Návštěvníkům, kteří přijedou poprvé může prohlídka galerie zkrátit chvíle čekání před prohlídkou zámku. Klientům, kteří jezdí na zámek

pravidelně dá možnost navštívit novou expozici. Sama o sobě může být galerie atraktivitou, za kterou budou lidé cestovat. Vyniknou zde umělecká díla, která během prohlídky zámku zůstanou bez většího povšimnutí.

Otevření galerie nemusí být náročné na prostor, dokonce ani na finance. Galerie může začít s výstavou děl, které má zámek již ve svém depozitáři a v případě, že bude úspěšná a o návštěvu bude zájem, může hostit také sezónní výstavy.

Obrázek 10 je grafickým návrhem reklamního prospektu, případně pozvánkou na Grand opening nové Galerie na zámku.



Obrázek 10 – Prospekt Zámecké Galerie (vlastní fotografie i zpracování)

Závěr

Pro téma bakalářské práce jsem si vybrala zámek Červenou Lhotu, neboť mám k zámku blízký vztah a chtěla jsem porovnat vývoj zdejších služeb od roku 2004, kdy jsem měla možnost na zámku strávit několik zajímavých týdnů a pracovat zde jako průvodkyně. Musím konstatovat, že během 15 let se nabídka prohlídek výrazně rozrostla, a to o dvě stále prohlídkové trasy, edukační programy pro skupiny dětí a další nepravidelně konané akce. Také došlo ke zvýšení kvality služeb razantním zmenšením počtu klientů v prohlídkových trasách. Vývoj zámku během poměrně krátkého období je opravdu výrazný. Díky bohaté nabídce služeb a snaze o stále zlepšování je zámek jedním z turisticky oblíbených českých památek.

Cílem této bakalářské práce byla analýza potenciálu zámku Červená Lhota z hlediska nabídky cestovního ruchu a doporučení pro zlepšení situace. Vypracování práce předcházelo provedení situační analýzy pro zjištění současného stavu nabídky a vyhodnocení návštěvnosti za minulé období. Na základě zhodnocení aktuálního stavu bylo přistoupeno k návrhu aktivace potenciálu.

Statistika návštěvnosti byla zjištěna ze zpráv Centra informací a statistik kultury a následně vyhodnocena s pomocí pana kastelána PhDr. Tomáše Horyny. Dle interních zámeckých statistik byl proveden rozbor návštěvnosti, určena hlavní skupina návštěvníků, kteří zámek navštěvují a určeno období, ve kterém je zvyšování návštěvnosti přínosné. Dle veškerých zjištěných informací bylo navrženo několik doporučení ke zvýšení návštěvnosti. Tato doporučení se týkají zejména zvyšování návštěvnosti skupin, které by mohly vyplnit volnou kapacitu mimo hlavní sezónu. Vhodnou variantou pro využití zámku mimo hlavní turistickou sezonu je především rozšíření spolupráce se ZŠ. Nabídka zámku pro dětské skupiny je pestrá a velmi kvalitní, proto je škoda, že není dostatečně využívána. Druhou doporučenou možností k aktivaci potenciálu je zvýraznění uměleckých děl, které má zámek ve svých expozicích. Unikátní díla nejsou během prohlídkových tras dostatečně doceněna. Pokud by byla osamostatněna a zvýraznila by se jejich jedinečnost a umělecká hodnota, přilákala by více obdivovatelů umění.

Cíl této práce byl splněn a práce může následně posloužit jako podnět k dalšímu šetření, doporučená opatření mohou být dále rozvíjena.

Seznam použité literatury

ČERTÍK, Miroslav a kol, 2001. *Cestovní ruch: Vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF. ISBN 80-238-6275-8.

DOLEŽALOVÁ, Jiřina, 2006. *Nejkrásnější zámky jižních Čech*. Praha: Regia. ISBN 80-86367-56-8.

DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ, 2004. *Cestovní ruch: Pro střední školy a pro veřejnost*. Zlín: Fortuna. ISBN 80-7168-901-7.

DU CROS, Hilary a Bob MCKERCHER, 2015. *Cultural tourism*. Second edition. New York: Routledge. ISBN 978-0-415-83397-4.

FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ, 2001. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-247-0207-X.

GOELDNER, Charles R. a J.R. Brent RITCHIE, 2014. *Cestovní ruch: Principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks. ISBN 978-80-251-2595-3.

HESKOVÁ, Marie a kolektiv, 2006. *Cestovní ruch: Pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna. ISBN 80-7168-948-3.

HOLEŠINSKÁ, Andrea, 2012. *Destinační management jako nástroj regionální politiky cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-5847-7.

IVANOVIC, Milena, 2008. *Cultural Tourism*. Cape Town: Juta and Company. ISBN 978-0-7021-7185-7.

KESNER, Ladislav, 2005. *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-247-1104-4.

KIRAĽOVÁ, Alžběta, 2003. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: EKOPRESS. ISBN 80-86119-56-4.

LINDEROVÁ, Ivica, 2013. *Cestovní ruch: Základy a právní úprava*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. ISBN 978-80-87035-82-5.

ORIEŠKA, Ján, 1999. *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: IDEA SERVIS. ISBN 80-85970-27-9.

PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, 2011. *Ekonomika turismu: Turismus České republiky*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3748-5.

PALATKOVÁ, Monika, 2011. *Marketingový management destinací*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3749-2.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ, 2012. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vydání. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-880-2.

Elektronické zdroje

(1) KESNER, Ladislav, a kol. *Management kulturního cestovního ruchu*. [online]. Praha, 2008 [cit. 2019-03-16]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/efcd9671-4737-427b-bab5-1b6be507e800/GetFile10_1.pdf. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

(2) NPÚ. *Národní kulturní památky*. [online]. Národní památkový ústav, ©2003–2016 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/narodni-kulturni-pamatky>

(3) RUX, Jaromír, Eva JANOUŠKOVÁ a Petr CHALUPA. *Potenciál cestovního ruchu antropogenních složek krajiny v České republice*. [online]. VŠPJ. [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: http://www.kgrr.fpv.ukf.sk/images/geograficke_informacie/2015_19_2/rux,%20janouskova,%20chalupa.pdf

(4) NPÚ. *Památkový katalog*. [online]. Národní památkový ústav, ©2015 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?element=14726330&mode=parametric&protectionType%5B0%5D=4&page=12&action=element&presenter=ElementsResults>

(5) CHALUPA, Petr, Jaromír RUX a Martin PROKOP. Užití shlukové analýzy k hodnocení potenciálu území z hlediska cestovního ruchu. In: *Aktuální problémy cestovního ruchu: Cestovní ruch a jeho dopady na společnost*. 9. mezinárodní konference. [CD]. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2014. ISBN 978-80-87035-87-0.

- (6) BÍNA, Jakub. *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice*. [online]. ÚÚR, Duben 2010 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/cestovni ruch/potencialCR/PotencialCR-text.pdf>
- (7) CHALUPA, Petr, Jaromír RUX a Hana VOJÁČKOVÁ. Výpočet velikosti potenciálu kulturních památek. In: *Aktuální problémy cestovního ruchu: Místní bohatství a cestovní ruch*. 11. mezinárodní konference. [CD]. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra cestovního ruchu, 2016. ISBN 978-80-88064-21-3.
- (8) *Zámek Červená Lhota*. [online]. Národní památkový ústav, ©2003-2016 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://www.zamek-cervenalhota.cz/cs/>
- (9) Žaloudek Ivo. *Červená Lhota: Historie a expozice*. [online]. Online Travel Solutions. [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <http://www.cervena-lhota.cz/historie-a-expozice.php>
- (10) KOBLASA, Pavel. *Diplomat na Červené Lhotě*. [online]. 2002 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <http://rodopisna-revue-online.tode.cz/clanky-obory/diplomat.pdf>
- (11) NIPOS. *Návštěvnost památek v krajích ČR*. [online]. ©NIPOS. [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://statistikakultury.cz/publikace/navstevnost-pamatek/>
- (12) OpenStreetMap. *Mapy*. [online]. ©OpenStreetMap [cit. 2019-04-10]. dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=14.8676911&y=49.2557975&z=13&source=ward&id=419>

Seznam příloh

Přílohy A Řízené rozhovory.

Příloha A.1 Řízený rozhovor s panem kastelánem

Příloha A.2 Řízený rozhovor s průvodci

Příloha A.3 Řízený rozhovory s infocentry

Přílohy B Tabulky.

Příloha B.1 Tabulka s kontaktními údaji – Informační středisko města Jindřichův Hradec

Příloha B.2 Tabulka s kontaktními údaji – Informační středisko města Kamenice nad Lipou

Příloha B.3 Tabulka s kontaktními údaji – Infocentrum Veselí nad Lužnicí

Příloha B.4 Tabulka s kontaktními údaji – Informační středisko Soběslav

Příloha B.5 Tabulka s kontaktními údaji – Infocentrum Sezimovo Ústí

Příloha B.6 Tabulka s kontaktními údaji – Infocentrum Město Tábor

Příloha B.7 Tabulka s kontaktními údaji – Destinační management Česká Kanada

Příloha A.1 Řízený rozhovor s pane kastelánem

- 1) Bylo by pro zámek přínosné větší počet turistů? Bylo by to trvale udržitelné?
- 2) Jakou má zámek propagaci? Je dostatečně viditelná a nabízí možnost zpětné vazby?
- 3) Nabízí zámek něco unikátního?
- 4) Je v okolí zámku něco unikátního či turisticky velmi atraktivní? (Atraktivita přírodní, historické apod.)
- 5) Je v okolí zámku dostatečně rozvinutá infrastruktura (dopravní, ubytovací, stravovací)?
- 6) Pořádají se na zámku kulturní akce (historické festivaly apod.)? Pokud ano jsou pořádány pravidelně? Přináší zisk či jsou ztrátové?
- 7) Existuje možnost využití zámku mimo sezonu?
- 8) Funguje spolupráce zámku s destinací či jinou turistickou atraktivitou?
- 9) Jaký má zámek přínos pro destinaci? Jaký má destinace přínos pro zámek?
- 10) Jaké jsou zdroje financování zámku? Čerpáte dotace z fondů EU?
- 11) Do jaké oblasti jdou největší výdaje? (opravy, rekonstrukce, propagace)
- 12) V jaké oblasti si myslíte, že by byl potenciál pro zlepšení?
- 13) Jaké máte plány v nejbližší budoucnosti?

Statistiky návštěvnosti:

- Lze zjistit strukturu návštěvnosti?
 - Jednotlivci
 - Skupiny
 - Děti
 - Cizinci
- Čím mohl být způsoben velký propad návštěvnosti v letech 2012–2015?

Příloha A.2 Řízený rozhovor s průvodci na zámku

- 1) Jakou má zámek nabídku služeb/prohlídek?
- 2) Je kapacita prohlídkových tras naplněna či se může návštěvnost ještě zvýšit?
- 3) Jaká skupina klientů nejčastěji navštěvuje zámek?
- 4) Jaké jsou zde doplňkové služby?
- 5) Konají se zde kulturní akce, například historické festivaly apod.?
- 6) Jsou v okolí zámku naučné stezky?
- 7) Myslíte, že má zámek dostatečnou propagaci?

Příloha A.3 Řízený rozhovor s infocentry

- 1) Které atraktivity v okolí nejčastěji doporučujete k návštěvě?
- 2) Přibližně kolik procent návštěvníků se dotazuje na zámek Červená Lhota?
- 3) Jsou k zámku dobře přístupné cesty?
- 4) Je možné využít k cestě na zámek prostředků hromadné dopravy?
- 5) Nabízí zámek kulturní akce například historické festivaly apod.?
- 6) Funguje spolupráce Vašeho centra se zámekem? Například přednostní doporučení, propagace formou reklamních materiálů atd.
- 7) Má zámek přínos pro destinaci, ovlivňuje návštěvnost?
- 8) Funguje ve Vašem regionu destinační management?

Příloha B.1 Tabulka s kontaktními údaji – Informační středisko města Jindřichův Hradec

Informační středisko města Jindřichův Hradec		
Adresa:	Panská 136	
	377 01 Jindřichův Hradec I	
Kontakt:	420 384 363 546	
	info@jh.cz	
Web:	www.infocentrum.jh.cz	
Otevírací doba:	Neděle až Pátek	08:00-17:00
	Sobota	09:00-18:00
Vzdálenost od Červené Lhoty		19 km

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha B.2 Tabulka s kontaktními údaji – Informační středisko města Kamenice nad Lipou

Informační středisko města Kamenice nad Lipou		
Adresa:	nám. Čsl. armády 1	
	394 70 Kamenice nad Lipou	
Kontakt:	420 606 078 936	
	info@kamenicenl.cz	
Web:	www.kamenicenl.cz	
Otevírací doba:	Pondělí až Pátek	07:00-15:30 (17:00)
(dle sezóny)	Sobota, Neděle	10:00-15:30 (17:00)
Vzdálenost od Červené Lhoty		18 km

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha B.3 Tabulka s kontaktními údaji – Infocentrum Veselí nad Lužnicí

Infocentrum Veselí nad Lužnicí		
Adresa:	náměstí T.G. Masaryka 25	
	391 81 Veselí nad Lužnicí	
Kontakt:	420 381 548 180	
	info@veseli.cz	
Web:	www.veseli.cz	
Otevírací doba:	Pondělí až Pátek	08:00-17:00
(dle sezóny)	Sobota	09:00-12:00
Vzdálenost od Červené Lhoty		20 km

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha B.4 Tabulka s kontaktními údaji – Informační středisko Soběslav

Informační středisko Soběslav		
Adresa:	náměstí republiky 148/4	
	392 01 Soběslav I	
Kontakt:	420 601 339 095	
	infocentrum@musobeslav.cz	
Web:	www.musobeslav.cz	
Otevírací doba:	Pondělí až Neděle	09:00 - 18:00
Vzdálenost od Červené Lhoty		16 km

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha B.5 Tabulka s kontaktními údaji – Infocentrum Sezimovo Ústí

Infocentrum Sezimovo Ústí		
Adresa:	náměstí Tomáše Bati 701	
	391 02 Sezimovo Ústí	
Kontakt:	420 736 523 288	
	infocentrum@sezimovo-usti.cz	
Web:	www.sezimovo-usti.cz	
Otevírací doba:	Pondělí, Středa	08:00 - 16:00
(dle sezóny)	Úterý, Čtvrtek	08:00 - 17:00
	Pátek	08:00 - 12:00
Vzdálenost od Červené Lhoty		25 km

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha B.6 Tabulka s kontaktními údaji – Infocentrum Město Tábor

Infocentrum Město Tábor		
Adresa:	Žižkovo nám. 2/2	
	390 01 Tábor	
Kontakt:	420 381 486 230	
	infocentrum@mutabor.cz	
Web:	www.visittabor.eu	
Otevírací doba:	Pondělí - Pátek	08:30 - 19:00
(dle sezóny)	Sobota, Neděle	10:00 - 16:00
Vzdálenost od Červené Lhoty		29 km

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha B.7 Tabulka s kontaktními údaji – Destinační management Česká Kanada

Destinační management Česká Kanada	
Adresa:	Jarošovská 68/II
	377 01 Jindřichův Hradec
Kontakt:	420 702 002 114
	info@ckanada.cz
Web:	www.ckanada.cz

Zdroj: vlastní zpracování